

Nepriklausoma

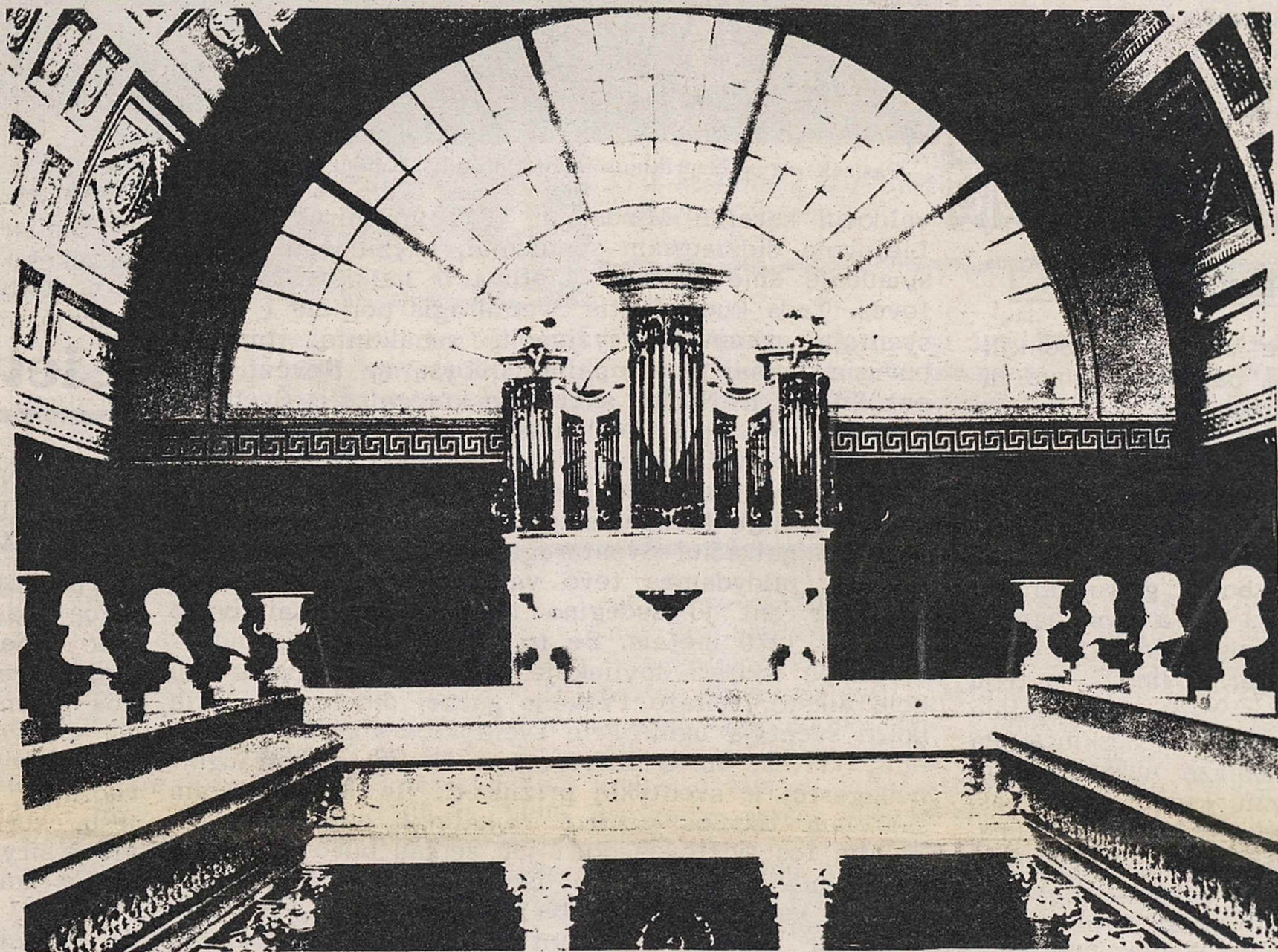

Lietuva

Hlp (2.8) 2828

• LITUANIE INDÉPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • 7722 George St., LASALLE, Que., H8P 1C4 Tel: 366-6220. \$1.-
Nr. 21 (57-ieji metai) 1997, SPALIO OCOBER 7, • DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS • CANADA

Vilniaus
Universiteto
Aula.

ATŠAUKTAS KANADOS AMBASADORIUS IŠ IZRAELIO

Slaptoji Izraelio žvalgybos agentūra Mossad pasinaudojo padirbtais kanadietškais pasais, kad galėtų pasiųsti du agentus nužudyti Hamas politbiuro vadą Khaled Meshal. Bandymas nepavyko, tačiau Kanados Užsienio reikalų min. Lloyd Axworthy atšaukė Kanados ambasadorių iš Izraelio, protestuodamas dėl Mossad'o Kanados pasų padirbinėjimą ir naudojimą politiniam konfliktui.

B. Netanyahu vyriausybė yra krizėje, nes pasikėsinimas nebuvo vykdomas be Izraelio min. pirm. žinios.

BRITANIJĄ IR RUSIJĄ KARTU PRIEŠ NARKOTIKUS

Iš Maskvos pranešama kad pasirašytas susitarimas prez. B. Jelcin'o su Britanijos min.pirm. T. Blair'u artimai dirbti prieš organizuotas nuskaltimų gaujas - mafiją ir narkotikų prekybą. Į darbą įtraukta Britanijos slaptoji žvalgyba M16, policija ir Rusijos saugumo agentūra.

• RUSIJOS min. pirm. Viktor Černomyrdin'as ir JAV vicepirm. Al Gore po vykusių derybų, š.m. rugsėjo mėn. 23 d. oficialiai paskelbė abipusį susitarimą sustabdyti plutonijaus rūšies, tinkančios karo reikalams, gamybą. Ypač todėl, kad masinio naikinimo ginklai galėtų pakliūti į neatsakingas rankas dar tebevykstančiame chaose Rusijoje šiuo pereinamuoju laikotarpiu. Apie susitarimus buvo pranešta prez. Boris Jelcin'ui prieš pasisakymą spaudos konferencijoje. JAV sutiko padengti dalį išlaidų esančiam Rusijoje plutonijui perdirbti į nepavojingą paprastam civiliniam vartojimui tinkamą elementą.

Susirūpinimą kelia dėl tikros atsakaitos ir dėl kenksmingo ir kitokio plutonijaus gamybos kontrolės, išreikškė Rusijos mokslininkai.

PARYŽIAUS IŠVADOS

CORP-La Presse spaudos apklausinėjimai rodo, jog paskutinio meto laikotarpiu premjero Lucien Bouchard'o populiarumas Québec'o prov. yra kritęs ir pirmą kartą jo

partija yra populiareesnė negu jis pats. Bendrai imant, už Parti Québécoise pasisakė 11% mažiau, negu prieš metus, o už Liberalų partiją pasisakė 10% daugiau, negu pernai.

Apklausinėjimai buvo praveisti telefoniniu būdu š.m. rugsėjo mėn. 23-30 d.d., kalbėta su 1,003 žmonėmis.

Premj. Lucien Bouchard'as, lankydamasis Paryžiuje, kaip jis pabrėžė - ekonominiiais tikslais - siekdamas investicijų, neišvengė akivaizdžių prieštarų tvirtinimų. Tvirtinęs, kad bendrai produkcija Québec'e kainuojanti 8% pigiau, negu JAV - nepaminėjo, kad mokesčiai yra daug aukštesni, negu pav., Ontario provincijoje ar daugumoje kitu Kanados vietu.

Keistai - ir gerai žinomi visiems ir užsienyje - atrodo jo pasisakymas, jog vienas iš privalumų investuoti Québec'e esą "aktyvi dvikalbė darbo jėga". Tuo tarpu neseniai jo kabineto ministrė pareiškė, jog Québec'as turi apsiginti nuo besklindančio dvikalbiškumo sindromo.

Pasidžiaugęs vizito

pradžioje iškilmingu jo sutikimu Paryžiuje, neišvengė išivėlimo į Québec'o sėparatizmo problemas ir aštrias diskusijas su žurnalistais. Jo nepasitenkinimų Prancūzijos išvada, - ji, jeigu įvyktų vėl balsavimai tuo klausimu - derybos, jei tokių reikėtų, - būtų vedamos pirmoje eilėje su Kanados vyriausybe.

Québec'o Liberalų partijos vadas Daniel Johnson'as pasisakė, jog premjeras privalėjo laikytis ekonominių reikalų svarstymų, o ne bandyti išspręsti Prancūzijos pritarimo ir vaizduoti, kad jis, kaip ir Parizeau, mano pradėję artimų ryšių su Prancūzija kūrimą.

Daniel Johnson'as priminė, kad premj. Jean Lesage jau 1960 m. buvo suformavęs delegaciją ir pasiuntęs į Paryžių, o Daniel Johnson'as nuvykęs į Paryžių anuo metu, padaręs pradžią Prancūzijos-Québec'o ryšių suvesėjimui.

• JAV erdvių ryšininkas ATLANTIS sėkmingai išijungė į erdvių stotį MIP rugsėjo mėn. 27 d. Astronautas David Wolf,

41 m. pakeitė Michael Foale, isbuvusį 4 mėnesius erdvės stotyje vienu iš jos gedimų pavojingiausiu metu.

ATLANTIS igula atgabenos stotiai šviežio vandens, JAV mokslinės įrangos taip pat apie 2000 kg. Rusijos technikos dalių ir kitokių reikmenų.

D. Wolf tikisi, kad šalia remonto darbų erdvių stotiai, galės atlikti ir 6-iose srityse reikalingų apie 30-tį eksperimentų. Ypač rūpinosi bandymais susekti vėžio ligos paliestų celių dauginimosi procesą.

DU ŽEMĖS DREBĖJIMAI ITALIJOJE

Rugsėjo 26 d. du žemės drebėjimai skaudžiai palietė centrinę Italiją. Nukentėjo ne tik žmonės, bet ir garsioji Šv. Pranciškaus iš Assisi bazilika. Įgriuvus luboms žuvo 2 viduje buvę pranciškonai ir 2 kiti lankytojai, XII a. garsiųjų dailininkų Giotto ir kitų renesanso laikotarpio meistrų freskos. Ši bazilika pritraukdavo didelius būrius lankytojų iš įvairių vietų.

Kitur Italijoje žuvo 10 žmonių, tuzinai sužeistų ir apie 12,000 gyventojų paliko be pastogės. Taip pat apgadintas ir bazilikos vienuolynas.

Gaisrininkai pašalino bazilikos griuvėsius, atsargiai sudėję išlikusių mozaikų ir freskų atlaizas. Restauracijos darbai jau pasisiūlė specialistai iš Louvre Paryžiuje bei iš Londono Britų Muziejaus.

Deja, po keletos dienų žemės drebėjimas pasikartojo, nors ir mažesniu stiprumo.

Italijos kultūros paveldai taip pat yra nukentėję nuo gaisro - Venecijoje Operos rūmai, Turino katedra, o nuo Mafijos "žygdarbių" - Florencijos galerijos bei Romos senosios bažnyčios.

Netrūksta ir šiaip vandalų, kurie apgadina renesanso meistrų fontanus, o vagys paplėšikauja bažnyčiose ir senose kapinėse...

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje – \$ 25,-
Rėmėjo – \$ 30,-

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

Pasisakome už Nepriklausomybę... Vilnius, Katedros aikštė, 1988 m.

STAMBESNIEJI VILNIAUS ISTORIJS BRUOŽAI

M. Blinskis, kalbėdamas apie Vilniaus vardo kilmą, rašo: "Pats Vilniaus vardas pareina ne nuo didesnės upės Vilijos, bet nuo mažesnės jona ištekančios Vilnios, nes pirmosios sodybos turėjusios atsirasti ant Vilnios kranto; tai rodo senovės tvirtovių žymės". Tą patvirtina ir dr. Zahorskis, didelis Vilniaus praeities tyrinėtojas, kuris prie to priduria, kad dar keliais šimtmečiais prieš miesto išikūrimą prie Vilnios ir Neries santakos buvęs gausingai gyvenamas kaimas, taip pat **V i l n i a** vadinamas.

Vieta, kur dabar yra seniausioji miesto dalis, yra nuolaidi iš pietų į siaurę Neris linkui, iš trijų šonų apsupta aukštais kalnais: iš rytų - Antakalnio kalnai, iš pietų - Panerių ir iš vakarų - Šeškinės. Pačiam mieste riegos taip pat nemaža aukštų kalnų, kaip: Plikasis (dabar Trijų kryžių kalnu vadinamas) 206 pėdų aukščio, Taurakalnis (Pilies), Perkūnkalnis, Bufalo kalnas ir kt. Tie kalnai, kaip mokslininkai įrodinėja, atsirado ledų periode ir susidaro iš sunęstų smėlio ir molio sluoksnių. Kalnai labai puošia miesto apylinkes ir patį miestą slepia nuo čion vykstančių žmonių, bet užtat, užkopus kuri kalną, negali atsigerėti puikiais reginiais.

Senovėje ta vieta buvo apaugusi didžiausiomis tankiomis giriomis, kurios tęsėsi net iki Nemuno. Jos buvo beveik žmonėms neįeinamos, ir dėl to buvo tinkamiausia vieta žvėrių prieglaudai. Čia laikėsi taurai, briedžiai, elniai, žiobrai, arba stumbrai, šernai, stirnos, lokiai, vilkai, kiaunės, lūšys ir kt. Iš paukščių čia veisėsi arai, sakalai, kurtiniai, slankos ir daugybė kitų smulkesnių miško paukštelių. Medžiai taip pat įvairiausi augo: ažuolai, pušys, eglės, skroblai, jovarai, beržai, alksniai, liepos ir t.t.

Per tą slėnį tekėjo dvi gana vandeningos upės: Vilnia ir Neris. Jos buvo labai žuvingos; jose laikėsi įvairių rūšių žuvys: vienos jų, kaip lasišos ir aršketai, atplaukdavo Nemunu iš Baltijos jurių, o kitos kaip lydekos, meksrai, ūsorai ir kt. veisėsi čia pat, kaip ir kitose Lietuvos upėse.

Tokia gamtos turtais gausi vieta negalėjo būti nepastebėta tada besibastančių žmonių, todėl manoma, kad dar keliais šimtmečiais prieš Gedimino perkėlimą sostinės į Vilnių ant stataus Vilnios upės kranto buvo išikūręs didelis kaimas.

Lenkų istorikas Dlugošius sako, kad toj vietoj, kur dabar stovi Vilnius, pirmiausia apsigyvenę emigrantai iš Italijos, geriau sakant, iš Rymo imperijos. Jau 1129 m. Vilnius buvęs tūlos srities sostinė ir ji tada valdęs nežinia koks lietuvių kunigaikštis Davilis ar Vilis. Tame pat XII šimtetyje Islandijos kelivis istorininkas Snoro Sturleson, rengdamasis aprašyti Norvegijos istoriją, apkeliaavo ją ir didelę dalį Šiaurės Europos sričių ir susirinko daug svarbių žinių apie tą kraštą. Savo kelionės aprašyme, minėdamas tūlas Lietuvos vietas, sako radęs islandiečių sodybų, kur galėjęs savo kalba susikalbėti. Tos vietos buvo vadinamos Trik ir Velni. Iš to mokslininkai sprendžia, kad tai buvę Trakai ir Vilnius.

Kitos gudų-lietuvių kronikos rodo, kad Vilnius buvęs minimas apie 1270-72 metus, kada, Lietuvos 2 psl.

valdovui karaliui Mindaugui 1263 m. mirus ir kilus Lietuvoje didžiausiam sumišimui, kryžiuočiai tuo pasinaudoję ėmė draskyti Lietuvą ir naikinti jų šventoves. Tada kunigaikštis Šventaragis perkėlė į Vilnių šventąją romuvą, kryžiuočių sunaikintą, pirmiau buvusią Žemaičiuose, paliai Dubysą ar Nevėžį. Ten pat Vilnios ir Neries santakoje kunigaikštis Šventaragis paskyrė vietą kunigaikščių ir didikų lavonams deginti ir savo sūnui Gerimantui įsakė ten jo lavoną sudeginti, ir vėliau toje vietoje buvo deginami visų mirusiųjų kunigaikščių ir kilnesnių žmonių lavonai. Kunigaikščiui Šventaragiui mirus, jo sūnus Gerimantas, pildydamas tėvo valią, sukrovė didžiausią laužą ir ant jo sudegino tėvo lavoną. Tai įvyko 1268 ar 1270 metais. Be to, kunigaikštis Gerimantas liepė iškirsti apylinkėje augusią girią, padarė didelę aikštę, pastatė Perkūno garbei didelę šventyklą, ikūrė šventąją ugnį. Prie šventyklos apgyvendino žynius, krives, kurių pareiga buvo saugoti, kad ugnis neuzgestų, ir šventyklą prižiūrėti. Be abejo, tokiam svarbiam tikybos centrui reikalinga buvo apsauga. Tai be tos tvirtovės, kuri jau seniau buvo pastatyta ant Vilnios kranto, teko daryti kitą, šalia šventyklos ant kalno, pylimo arba volo pavidalo, kuris dar ir dabar tebematomas ant Pilies kalno iš šiaurės vakarų šono.

Dabar žvilgtelėsimė į tai, kieno ir kada buvo pastatyta storų mūrų pilis, kurios griuvėsius ir šandie dar tebematome Pilies kalne.

Visi Lietuvos istorininkai ir metraščiai rodo, kad šita pilis Vilniuje pastatyta Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino apie 1322 ar 1323 m. arba, kaip sako Kraševskis, tarp 1318 ir 1323 m. Bet su šita pilies išteigimo data nesutinka tos žinios, kurias paduoda apie Gedimino statytąją pilį kryžiuočių metraštininkas Petras von Dūsburg. Jis sako, kad pilis Vilniuje, ir rodos, mūrinė, jau stovėjusi 1305 metais, nes šiais metais, regis, pirmą kartą žiemos metu kryžiuočių vadas Eberardas de Virneburgk, Karaliaučiaus komendantas, nuniokojęs didelius Lietuvos plotus, atsidūręs pas Gedimino pilį (castrum Jedimini), stovėjo ant kalno prieš pilį, bet jos nepaėmęs, pasitraukė. Šitame žygyje buvo sugauta ir užmušta tūkstantis lietuvių. Kitą kartą 1317 m. birželio 24 dieną, tą patį Gedimino pilį norėjęs slapta apsupti Ragainės komendantas Fridericus de Libencele su kryžiuočių kariuomenės 150 vyrų, bet lietuviai laiku pastebėjo ir pilį apgynė. Kryžiuočiams pasisekė tik papilį (turbūt žemutinę medinę pilį) sudeginti. Jau Gediminui perkėlus sostinę iš Trakų į Vilnių, kryžiuočiai, pasak to paties Dūsburgo liudymo, dar vis vadina tą pilį Vilniuje "castrum Gedimini", kurio papilį Ragainės komendantas vedami 44 kryžiuočių broliai su 400 vyrų kariuomene iš Sambijos ir Nottangijos 1324 m. gegužės 22 d. sudegino ir išmušė vietoje rastus gyventojus. Išliko tik tie, kurie buvo pačioje pilyje pasislėpę. Aprašydamas šitą įvykį kryžiuočių kronininkas Nikolaus von Jeroschin šitą kartą pilį vadina Gedeminenburg. 1330 m. sausio mėn. kryžiuočiai iš Ragainės vėl kartą slapta buvo apsuptę Gedimino pilį, sudegino žemutinę arba krivių pilį, išmušė vyrus, moteris ir vaikus, išplėšė visą turtą. Išliko tik 12 vyrų, kurie suskubo pasitraukti į aukštutinę mūrinę pilį. Pradedant 1334 metais vokiečių kronininkai Gedimino pilį vasados vadina Vil-
/nukelta į 3 psl...../

Nuotr. Kęstučio Svėrio

• Š.m. rugsėjo mėn. 26 d. sukako 657 m. nuo LDK GEDIMINO, Vilniaus ikūrėjo, mirties.

Lietuvoje

B.N.

SPORTINĖS AVIACIJOS
ŽAIDYNĖS – BE
LIETUVIO...

Turkijoje vyksta I-osios pasaulinės sportinės aviacijos žaidynės. Deja, geriausias Lietuvos lakūnas jose neagalėjo dalyvauti, nes tokio pobūdžio varžybų pasirošimui reikėjo nemaža lėšų, kurių lakūnas Jurgis Kairys neturėjo, o iš skolas leistis - nesiryžo.

• BIRŽŲ GIMNAZIJA šventė savo išikūrimo 75-metį š.m. rugsėjo mėn. 20 dieną.

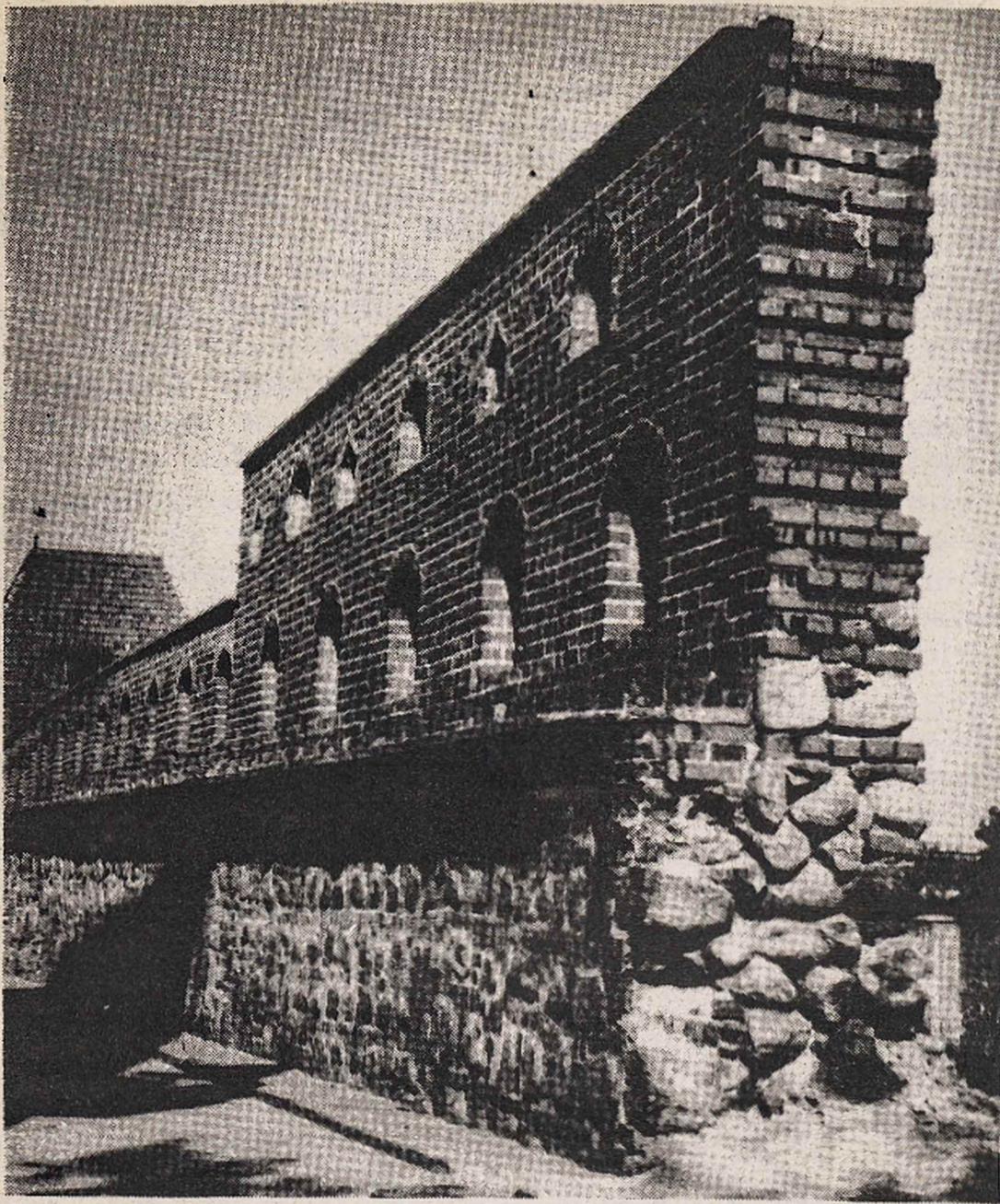
IDOMI MUZIKOS
PLOKŠTELĖ

Kompaktine vieno žymiausiojo Lietuvos kompozitoriaus Broniaus Kutavičiaus plokštelė išleista Vilniuje. Ji vadinasi ORATORIJOS. Įrašyta paskutinės pagonių apeigos (1978 m.) "Is Jotvingių Akmens" (1983 m.) ir "Pasaulio Medis" (1986 m.)

Šio kompozitoriaus plokšteleje įrašyti kūriniai yra vieni originaliausių ir brandžiausių.

Ijungta prie muzikos instrumentų ir žmogaus balsai, tradicinės ir modernios muzikos elementai.

Vilniaus plokštelių studija yra pirmą kartą savo technika ir įrašai atlikti puikiai. Bendras įrašų darbas atliktas "Bomba Records" studijoje, kuri rūpinosi plokštelių leidimu. Ji išleido ir dar 3 lietuviškas plokšteles: komp. Osvaldo Balakausko, sol. Virgilijaus Noreikos, Lietuvių liaudies muzikos. Būtų verta jas pagarsinti čia, Kanados radijo FM stotyje.

Iš ciklo: "VILNIAUS PAVASARIS"

VILNIAUS BALADĖ

Prieš pat vidurnaktį -
geležiniai vilkai ėmė staugti...
Viršum kalno, pilies ir katedros
patekėjo raudonas mėnuo,
kaip kraujo puta. Iš naujo
pasigirdo kunigaikščių pulkų
šūkavimai, kanopų kapojimas, plieno
žvangėjimas...

Kovo Vienuoliktąją,
prieš pat vidurnaktį,
merginų ir moterų rankos renka
gėles ir žolynus Vilniaus verbai.

Budapešto ruduo ir Prahos pavasaris
ir Vilniaus vidurnakčio verbos...
Už Europos, už amžino miesto vartų
stovi tankai ir Azijos ordos.

Nudažykime, seserys, broliai,
saulės, laukų ir kraujo spalva
visą gimtąją žemę. Nudažykime
dangų visą nuo Arktikos ligi
Antarktikos,
kad atsimintų per amžius visi,
kur yra Lietuva...

Verkiuose verkia Velykų vidurnakčio
verbos

ir Vilniaus varpai...

Budapešto ruduo ir Prahos pavasaris
ir Vilniaus vidurnakčio verbos
ir tankų viksrų išdraskytos
amžino miesto gatvės.

Ropoja
grasa ir plienas per pačią
Europos, Baltijos širdį...

O Lietuva, vienplaukė, beginklė,
dainuoja, dainuoja, dainuoja...

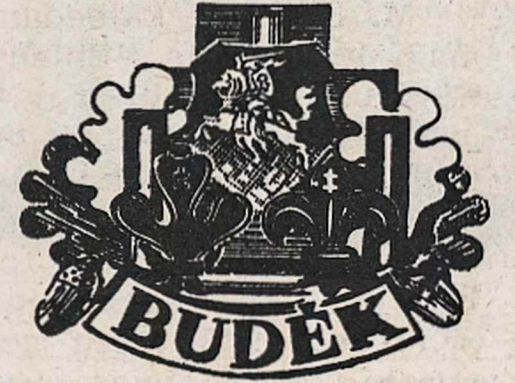
Daina galingesnė už naktį.
Dainuokite, seserys, broliai.
Daina galingesnė už priespaudą,
Dainuokite, seserys, kaip volungės
seniausioje aisčių dainoj.
Daina galingesnė už mirtį...

Jau dienoja prisikėlimo
ir Vilniaus vidurnakčio verbų,
ir Dievo rūstybės diena.

Henrikas Nagys

Senosios Vilniaus gynimo sienos liekanos - barbakanas. Tai apskritas bokštas su šaudomomis angomis miesto vartų ar tiltų apsaugai. 1648 metu Vilniaus plane yra pažymėtas barbakanas. Jo liekanos yra rastos Aušros Vartų gatvėje, darant miesto kanalizaciją 1913 metais. 1920 m. spalio mėn. 7 d., pagal Suvalkų sutartį, Vilnius su apylinkėmis ir laikina siena tarp Lietuvos ir Lenkijos buvo priskirta Lietuvai. Sutartį po dviejų dienų slapta sulaužė J. Pilsudskis ir įsakė gen. L. Želigovskiui užimti Vilnių. Daug vandens, kulkų, kraujo nutekėjo nuo to laiko. Buvo ir, kaip lietuviai sakydavo - "Vilnius mūsų-o mes rusų"...

Dabar - mūsų!

/.....atkelta iš 2 psl./

STAMBESNIEJI VILNIAUS

niumi ir dažnai aprašo, kaip Kuršo kardininkai ir Prūsų kryžiuočiai čia apsilankydavę. Taip pagal kronikas jie Vilniuje ir apie Vilnių bastėsi 1334, 1365, 1367, 1369, 1377, 1379, 1381, 1382, 1385 ir 1390 metais. Visais šiais gausingais žygiais Algirdo, Kęstučio ir Vytauto viespatavimo laikais nė karto aukštutinės pilies vokiečiams nepavyko paimti, tik 1390 m. jie paėmė žemutinę medinę pili.

Tikint paduotomis Dūsburgo žiniomis apie kariškus kryžiuočių žygius prieš Gedimino pili, aiškiai matoma, kad ta pilis buvo įsteigta jau prieš 1305 metus.

Istorikas Norbutas yra linkęs manyti, kad šita Gedimino pilis Vilniuje buvo įsteigta dar jo tėvo, kunigaikščio Vytenio, 1257 metais ir praminta sūnaus Gedimino vardu, kuris tais metais buvo gimęs. Bet šitokia istoriko nuomone vargu galima tikėti. Daug panašesnis į tiesą kitas manymas, būtent, kad pilis buvo pastatyta paties Gedimino dar jo tėvui Vyteniui viespataujant (kun. Vytenis mirė 1315 m.). Būdamas suaugęs vyras ir prie pasenusio tėvo rūpinamasis krašto reikalais, ne tik dalyvavęs krašto gynime, bet galėjo turėti pavestą valdyti visą rytų Lietuvą su Vilniumi ir ją nuo besiveržiančių gilyn kryžiuočių ginti, statydamas svarbesniose strategijos atzvilgiu vietose pili. Kadangi Gediminas, tėvui Vyteniui mirus, tik 1316 metais tapo Didžiuoju Lietuvos Kunigaikščiu, tai aišku, kad pilis prieš 1305 metus įsteigta, dar jam didžiuoju kunigaikščiu nesant. Norbutas, kaip ir daugelis kitų istorininkų, klaidingai mano, kad Trakų pili Gediminas 1321 m., o Vilnių - 1322 m. įsteigęs. Jisai sako: "Sekančiais 1322 metais Gediminas medžiodamas apsilankęs garsoje didžiųjų kunigaikščių lavonų deginimo vietoje, Šventaragio slėniu vadinamoje, pastebėjo kalną, ant kurio stovi paprasta pilis, pastatyta Perkūno šventyklai ginti, ir kuri gali būti tinkamiausia vieta viso krašto tvirtovei pastatyti".

Tačiau dauguma metraščių ir dokumentų šitaip pasakoja apie pilies įsteigimo priežastį:

Didysis Lietuvos kunigaikštis Gediminas mėgdavęs medžioti. Kartą jis nuvyko medžioti už 4 mylių nuo Trakų ir užėjo Vilnios ir Neries santakoje dideli kalną, ant kurio užmūšė taurą. Kalnas kunigaikščiui labai patiko ir jis praminė jį Taurakalniu. Kadangi buvo vėlu grįžti namo, Gediminas apsinakvojo Šventaragio slėnyje. Naktį jam prisispavėjo geležinis vilkas, kuris taip garsiai staugė, tarytum jame staugtų šimtas kitų vilkų. Pakirdęs iš miego, sapną papa-

sakėjo savo dvariškiams ir prašė išaiškinti jo prasmę. Bet niekas iš dvariškių tinkamai sapno išaiškinti negalėjo. Tada pakvietė vyriausią lietuvių dyasininką Krivių-Krivaitį Lizdeiką, kuris taip išaiškino sapną: "Ant kalno, kur kunigaikštis matė geležinį vilką, turi būti pastatyta pilis, kurios niekas neišveiks, o šimtas jame staugiančių vilkų reiškia, kad jos garbė garsės visame pasaulyje".

Toks sapno aiškinimas kunigaikščiui labai patiko. Liepė tuojau kirsti medžius, vežti akmenis ir plytas ir bematant ant kalno išaugo tvirta didelė mūrinė pilis, kurioje gyveno kunigaikščio dvariškiei, rūmų didikai ir kt.

Strykowski, paduodamas legendą apie geležinį vilką, priduria, kad Gediminas užmuštojo tauro ragus davęs aptaisyti auksu, ir, keliant iškilmingas puotas arba vaisinant svetimųjų valstybių pasiuntinius, iš jų lietuviškas midus buvo geriamas. Vėliau jie buvę padėti išdan ir saugomikaip didžiausia valstybės brangenybė. Jie išlikę ligi Vytauto Didžiojo laikų. Vieną jų Vytautas Didysis, rengdamasis vainikuotis Lietuvos karaliaus vainiku, 1429 m. Lucke sukviestame karalių ir kunigaikščių suvažiavime, padovanojęs Rymo ciesoriui Vengrijos karaliui Žygimantui.

Įsteigęs pili Vilniuje, kunigaikštis Gediminas nepamiršo ir senovės lietuvių dievų garbės ir jų tarnų būklės. Jis žymiai padidino Šventaragio ir jo sūnaus Gerimanto įsteigtą šventyklą, pristatė krivėms namų, paaukojo dievų garbei gražiausią ažuolyną, kuris tęsėsi nuo Antakalnio ligi dabartinių Lukiškių. Gediminas dar pastatė didelę Perkūno statulą, laikantią rankoje didelį titnago akmenį, į kuri krivės iškildavo šventąją ugnį.

Kaip rodo senesnieji piešiniai, aukštutinė pilis būvus mūrinė ir turėjus aukštus šešiakampius bokštus. Joje gyveno pats Gediminas ir buvo laikomi visi kunigaikščio turtai. Pilies rytų šone Gedimino buvo įtaisyta nedidelė šventykla, kuri Algirdo laikais buvo paversta pravoslavų cerkvele, o įvesdinus Lietuvoje krikščionybę 1387 metais Jogailos buvo paversta šv. Martyno bažnytele. Prie pat kalno, iš pietvakarių pusės, buvo įtaisyta žemutinė pilis, Krivių pilimi vadinama (lenkai ją vadina "Krzywý zamek" - turbūt, turėdami omeny ne žodį "krivė" bet žodį "kreivas"), nes čia gyveno ne tik kunigaikščio dvariškiei, bet ir vyriausias tuometinis lietuvių tikybos dvasininkas Krivė-Krivaitis. Šita žemutinė pilis buvo aptverta aštriakuolių tvora, apkasta pylimu ir apjuosta abiem Vilnios rankovėm, kurių viena buvo toje pat vietoje, kur šiandien matome, tarpukalnyje o kita tekėjo šiandienine Karalių gatve, per Magdalenos aikštę, pro Baziliką, toliau Arsenalo gatve ir prie dabartinių Tiškevičiaus rūmų susiliedavo su Nerim.

• KANADOJE, š.m. rugpjūčio mėn. 3-16 d.d. vyko sukurtinė skautų-čių ROMUVOS stovykla, švenčiant savo gyvavimo 35-metį.

Stovykla buvo labai gerai suorganizuota, vyko gražioje Fox Lake ezero pakantėje. Dalyvavo daugiau kaip 200 stovyklautojų iš Toronto, Montrealio, Ottawos, Los Angeles, Rochester'io ir kt.

Pirmąją savaitę v.s. Romas R. Otto vadovavo naujai programai ir stovyklai; antrą savaitę - v.s. fil. Rūta Žilinskienė.

Buvo suorganizuota iškylos į Algonquin parką. I-oje dalyvavo 10 kanojų II-oje iškyloje- 8-ių sesių konvojai.

Savaitės viduryje buvo atžymėtas stovyklos 35 metų veiklos jubiliejus, pagerbti visi stovyklos kūrėjai ir komiteto pirmininkai. Pagamintoje metalo dėžutėje buvo sudėtos stovyklos nuotraukos, dokumentų kopijos, aprašyta istorija ir pakasta į žemę salia stovyklos paminklo.

Taip pat buvo rodomos skaidrės, nuotraukos iš ROMUVOS gyvenimo. Sukurtuvių proga buvo atvykę vyr. skautininkas Albinas Sekas ir Seserijos vyr. skaut. Rita Penčiulienė, Lietuvos Skautų Sąjungos pirm. Birutė Banaitienė; jie dalyvavo parado priėmime.

Henrikas Nagys Nuotr. O.Pajėdaitės

PRISIMENAME HENRIKĄ NAGĮ

Jūratė Ciplijauskaitė-Tanner

Jau praėjo metai nuo poeto HENRIKO NAGIO mirties. Aštrus skausmas artimiesiems, ar atsiskyrimo gailėstis draugams, sumažėjo. Mes lengviau pamirštame tai, kas buvo skaudu ir nemalonu, bet pozityvūs prisiminimai lieka ilgesniam laikui. Kiekvienas labai individualiai prisimename Henriką pokalbiuose su juo, diskusijose Akademinio Sambūrio susirinkimuose, poilsiaujant Lauryno kalnų Dainavoje, meškeriojant ar klausant jo sodraus, gal kiek prikimosio balso, deklamuojant savo poeziją. Galime džiaugtis, kad jį pažinome, ir kad jis mums paliko savo poeziją.

Henrikas jau buvo žinomas poetas, kai atvyko į Montrealį 1949 metų velyvą rudenį, nes jau Vokietijoje buvo gavęs premiją iš knygų leidyklos "Patria" 1946 m. už savo eilių rinkinį, pavadintą EILERAŠČIAI. Jis taip pat buvo vienas iš mūsų jaunujų poetų, taip vadinamų "žemininkų". Žemės supratimas ir jos praradimas jį sieja su kitais ŽEMĖS antologijoje randamais poetais: Kaziu Bradūnu, Alfonsu Nyka-Niliūnu, Vytautu Mačerniu (jau tada mirusiu) ir Juozu Kėkštu. Šių jaunu "žemininkų" poezija nebuvo lengvutė ar romantiška. Jų poezija buvo brandi, kurios centre stovėjo žmogus, jaučiantis gaudžią neteisybę, kai reikėjo palikti savo žemę, kartu ir savo vaikystę. Pasijutęs vienišas ir apleistas rūsčioje tikrovėje, jis stengėsi atrasti prasmę savo gyvenimui. Jeigu Bradūno poezijoje kaimai ir žemė jam yra šventa vieta ir saulėti namai, tai Niliūno žemė yra kitokia - ji yra gili, amžina ir apsprendžiama filosofiniu apmąstymu. Nagio žemė turi daug kontrastų: yra šviesesnių jaunystės spalvų, bet ir tamsių kasdienę realybę dažančių spalvų, kur skurdūs įvaizdžiai yra pastatomi prieš mirgančią visatą. Nagio poezijoje praradimo skausmas dažnai kartojasi; kadaise sukurtos gražios vizijos atrodo nepasiekiamos, spalvingi sapnai neįgyvendinami:

*Ir jaučiu tiktai save ir begalinę naktį -
Ir jaučiu, kaip pats savų sapnų ugnį baigiu sudegti,
nepasiekiamų, viliojančių sapnų ugnį...
Kartais rodos man, lyg lygumos prieš saulę
užū burių sumirgėjo, bet apgaulė,
kerinti apgaulė tai - užgimusi ir mirusi many...*

*Aš pasiremiu į savo luoto juodą medį
ir žiūriu į sukurių juodų bedugnę gelmę,
ir atrodo man, matau ten pasakų pilis...
Bet kai praplečiu akis pilnas nakties: tik juodas
paukštis plazda ten sparnais, pavargusiai, kraujuotais
ak, juk tai mana, pasiilgusi šviesos širdis...*

"Nakties elegija"

Lietuvoje

SVARBI 12-KOS VADOVŲ KONFERENCIJA "TAUTŲ SAMBŪVIS"

Rugsėjo mėn. 5 d. VILNIUJE vyko 12 valstybių vadovų konferencija. Prieš pat konferencijos pradžią buvo sulaukyti 7 SKAT pareigūnai, kurie įtariamai pa-

sidavę provokacijos organizatoriui, kurio pavardė neskelbiama. BNS žiniomis, jis yra baigęs SSSR gynybos ministerijos aukštąją Karo mokyklą Leningrade ir bandė savo paruošiamuosius veiksmus dangstyti žinomų Lietuvos politikų vardais.

Būsimieji provokatoriai yra izoliuoti. Jie nebuvo

Henriko Nagio poezija buvo artima ir kalbėjo labai suprantamai naujai besikuriančiai išeivijai, kuri giliai jautė praradimą to, kas buvo jų, kas buvo taip sava. Ilgesio motyvas yra tipingas visai jo poezijai. Yra noras išsiveržti į gamtą, tą visiems vienodą, gražią, neapčiuopiamai viliojančią ir amžinai puikią gamtą. Jis lyg ir sutapatina ilgesį su amžinai gyvenančia savo ciklais žeme ir ten atranda lygsvarą tai skurdžiai kasdienybei.

Nagys, betgi, nerezignuoja prieš gyvenimą, jo eilėraščiuose jaučiama kovinga dvasia. Jis ne tik pats ieško, bet ragina ir kitus nepasiduoti, ieškoti idealo, nes tas kovojimas ir ieškojimas ir yra įprasminimas mūsų gyvenimo. Atsimenu jį skaitant viename Akademinio Sambūrio susirinkime E.Hemingway'aus "Man and the Sea", ir džiaugiantis ne tik literatūrinio šio kūrinio virtuoziškumu, bet ir ta kova žmogaus ir žuvies jūros stichijoje, lyg tai būtų aprašoma gyvenimo prasmė. Jis taip pat su pagarba ir džiaugsmu kalbėdavo apie suomius, kurie gynė tėvynę prieš didžiulį priešą. Vengrams jis parašė BUDAPEŠTO BALADĘ, nepamiršo ir PRAHOS PAVASARIO didvyrių, nes visi kovoja ir grumiantys su gyvenimu buvo jo broliai.

*Kai aš rašau apie medžius, kurie dangun grūmoja,
kai apie pranašą, paniekintą miniu,
aš tau kalbu, nes tu tikrasis mano brolis,
aš tau kalbu, kad ant drėgnųjų akmenų
tu nesukluptum, kad pakeltum liūdną galvą,
nes tu turi gyventi, mano broli - tu!*

"Broliui"

Henrikas Nagys visą savo gyvenimą artimai bendravo su lietuviais poetais, rašytojais. Iš to būrio jaunu literatų buvo susidaręs redakcinis kolektyvas, leidęs literatūros žurnalą "Literatūros Lankai".

Montrealyje Henrikas Nagys buvo iniciatorius ir pagrindinis organizatorius VINCO KRĖVĖS vardo LITERATŪRINĖS PREMĖJOS, kuri buvo skiriama Montrealio Lietuvių Akademinio Sambūrio. Jis buvo nuolatinis įvertintojų komisijos dalyvis, skiriamas Lietuvių Rašytojų Draugijos ir labai kruopščiai atlikdavo susirašinėjimo darbą.

Henrikas dirbo 16 metų lietuvių šeštadienineje mokykloje ir nuo 1968 iki išėjimo pensijon - įvairiose anglų vidurinėse mokyklose. Jis buvo mėgiamas moksleivių, ir neabejotinai perdavė savo vizijas jiems.

Be jau minėtos premijos poezijos rinkiniui EILERAŠČIAI, yra gavęs sekančias premijas: 1969 m. Lietuvių Rašytojų Draugijos premiją už eilėraščių rinkinį BROLIAI BALTI AITVARAI, 1978 metais - VINCO KRĖVĖS premiją už eilėraščių rinkinį PRISIAUKINSIU SAKALĄ, 1991 m. JOTVINGIŲ premiją įteiktą Lietuvoje, Druskininkuose už jo visą poeziją (pasirodžius rinkinei GRĮŽULAS).

Šių metų spalio mėn. 26 d. yra ruošiamas Henriko Nagio vienu metų mirties minėjimas Montrealyje. (Spalio mėn. 19 d. minėjimas vyks ir Toronte).

Nematysim Henriko, vilkinčio aukšta apikakle tamsaus megztinio ir lėtai, lyg nenorinčiai išeinančio scenon, bet girdėsime jo balsą iš garsajuostės, kuria parengė žmona Birutė Vaitkūnaitė-Nagienė, muz.komp. Aleksandras Stankevičius, koordinatorius buvęs montrealietis, kurį laiką apsigyvenęs Torontė - Vincas Piečaitis, techninį darbą atlikusi Gaila Naruševičiūtė-Stankevičienė.

Minėjime išgirsime dr. Ilonos Gražytės-Maziliauskienės žodį, programos dalyvius, svečius iš Toronto - Ramūnę Sakalaitę-Jonaitienę, Rasą Lukoševičiūtę - Kurienę, Vinčą Piečaitį.

eilė plakatų su užrašais - "Ponai prezidentai, plaukite rankas prieš valgį ir paspaudus Lukašenkai ranką".

Prez. A. Lukašenka jau spėjo pagarsėti Žmogaus Teisių ir Baltarusijos konstitucijos pažeidinėjais.

LENKIJOS prez. Aleksandr Kwasniewski pasakė už prez. Lukosen-

numatę grasinti žmonių gyvybei ar sveikatai.

● PIKETAVO Lietuvos Gudų d-jos nariai prieš Gudijos (Baltarusijos) prez. Aleksandr Lukašenką autoritarinį režimą ir jo dalyvavimą lygiomis teisėmis su kitais Vilniuje, "Tautų Sambūrio" konferencijoje. Šalia tautinės vėliavos buvo ir

konferencijoje, pabrėždamas, kad reikia kantriai ir atvirai kalbėti su Baltarusija, nes Europai reikalinga, kad ji būtų demokratinė ir savarankiška.

Jis BNS korespondentui pasakė, jog šios konferencijos tikslas - "įveikti senas skriaudas nuoskaudas ir neigiamus stereotipus... Mes didžiujamės mūsų kaimynų mums rodomu pasitikėjimu ir simpatijomis".

Prez. A. Kwasniewskis mano, jog labai svarbu, kad neseniai buvo pasirašytas ypatingų santykių NATO su RUSIJA ir UKRAINA susitarimas.

O Rusija dar vis kategoriškai priešinasi Baltijos valstybių dalyvavimui NATO, nes jeigu jos įeis į Šiaurės Atlanto Sąjungą, tai, anot Rusijos min. pirm. Viktor Černomyrdin'o, santykiuose su Rusija atsiras "papildomų nepasitikėjimo ir įtarumo šaltinių".

Kaip žinoma, Rusija suserimo, kai Baltijos valstybės (vis dar jo vadinamos "regionu") buvo paminėtos Madrido Deklaracijoje... tolesnio NATO plėtimo tekste.

Iš prem. V. Černomyrdino pareiškimų "Lietuvos Rytui" aišku, kad Rusija kankinasi negavusi laisvo sau tranzito per Baltijos valstybes rusiškoms prekėms, energetikos gaminiams bei spalvotiems metalams. O dar labiau negauna palankių (reiškia neribotų ir privilegijuotų) sąlygų Lietuvoje Rusijos investacijai, nei perkant žemes, akcijas, neskatinamas Rusijos kapitalo srautas į Lietuvą, neskatinama tarpusavio prekyba... Ir visa tai - tik Lietuvos skriauda Rusijai... Ai, ai.

BANDOMA SUKOMPROMITUOTI PROF. VYTAUTĄ LANDSBERGĮ

Žurnalistų etikos inspektorius Danielius Musinskas atkreipė Lietuvos žurnalistų dėmesį, ragindamas būti labiau atsakingiems, nes kai kurie jų mano, jog artėjant prezidentiniams rinkimams, galima be pa-

grindo šmeižti ar juodinti kitokių pažiūrų žmones.

Etikos inspektorius stebisi, kad net seniai paneigtas šmeižtas prieš vieną kandidatą vėl keliamas lyg būtų neišaiškėjęs. Tuo pasižymi "Klaipėdos" žurnalistas. Taip pat ir "Vakarinės naujienos" leidinio puslapyje klaidinantys skaitytojus straipsniai bando "apvaginti" prof. Vytautą Landsbergį, Lietuvos Seimo pirmininką.

Šių leidinių vyr. redaktoriai nesilaiko žurnalistų /nukelta į 5 psl...../

/.....atkelta iš 4 psl./

tų ir Leidėjų Etikos kodekso ir privalo atsiprašyti ir "atsipeikėti" - pabrėžia inspektorius D. Mušinskas.

● KGB generolas Viačeslav Bironin'as parašė knygą "Po kontražvalgybos gaubtu". Slaptoji pe-restroikos potekstė". Joje autorius rašo, kad Vytautas Landsbergis siūlė savo paslaugas KGB už leidimą nuvažiuoti pas užsienyje gyvenanti savo tėvą!

Prof. Vytautas Landsbergis teigia, kad už leidimą išvykti į užsienį iš jo buvo pareikalauta teikti informaciją, tačiau jis atsisakė tai daryti.

Tokie atvirų ar prisidengusių kagebistų apklausinėjimai sugrįžus iš viešnagių užsienyje - jokia naujiena, nes sovietų okupacijos valdymo laikmečiu tokios buvo taisyklės...

Dabar Seimo komisija, kuriai vadovuja TS konservatorius Algimantas Sėjūnas, svarstys patiektus knygoje kaltinimus Vyt. Landsbergiui. Iki lapkričio mėn. vidurio tikimasi pateikti išvadas.

KĖDAINIAI - SUKAKTUVIŲ ŠVIESOJE

Kėdainių miesto vardą pirmą kartą paminejo kronikininkas Herman Wartberg'as savo raštuose prieš 625 metus, rugsėjo mėnesį. Tuomet toje vietovėje buvo žvejų ir žemdirbių kaimelis, kuri nio-kojo kryžiuočiai, kartu ir kitas vietoves.

Lenkų istorikas J. Dlu-gošas XV amžiuje tą vietovę vadina jau Kėdainių miestu. Daugiau ir tikslesnių žinių randama jau XV amžiui einant į pabaigą, kuomet Kėdainiai pateko į bajorų Kiškų valdą, o kiek vėliau atiteko Radvilams (1495-1796 m. laikotarpio dokumentai). Anuo metu Kėdainiai jau plačiai prekiaavo oda, batais, linais ir kitais gaminiiais su Karaliaučiumi, o 1590 m. Žemaičių seniūnas ir Vilniaus pilininkas išgavo iš Zigmanto III-ojo Kėdainiams savivaldybės teises.

Stipriausio kultūrinio ir ekonominio klestėjimo pasiekė Kėdainiai XVII amžiuje, galutinai valdymą perėmus Radvilų giminei.

Taip, Kėdainių apylinkės dar priešistoriniais laikais, apgyventos, vėliau išsivysčiusios į kaimus, Radvilams išgalėjus, tapo reformacijos ir protestantizmo židiniu, vpač kai katalikiškos reakcijos persekiojami protestantai pradėjo atvykti iš įvairių vietovių, net ir škotai. 1626 m. pastatyta didelė reformatų

bažnyčia, išliko net iki dabar.

Kėdainių miesto gero-vei daugiausia pasidar-bavo žymusis Lietuvos etmonas Vilniaus vaivada Jonušas Radvila.

Santykiai tarp J. Radvilos ir gyventojų buvo geri, ypač, kad jis suteikė jiems rinkimo teises. Pažymėtina ir idomu, kad renkami savivaldybės darbuotojai - vaitas, meras, teisėjai, raštininkai - galėjo būti asmenys be tikybos ar tautybės skirtumo.

1652 m. buvo įvesta gera, dažnai ir savanoriška administracine tvarka.

1666 m. Boguslavo Radvilos privilegijoje buvo suvaržytas žydų apsigyvenimas ir įvestas getto (gets).

Buvo pastatyta pirmoji stačiatikių cerkvė, vėliau 1869 m. pastatyta mūrinė, kuri išliko iki dabar!

Klestėjo amatai, popieriaus fabrikas, plėtėsi tekstilės pramonė ir Kėdainiai tapo vienu iš geriausiai susitvarkusių Lietuvos miestų: žymus kultūrinis ir ūkinis centras.

XVII a. nebuvo toks geras - karas su Maskva ir švedais nusiaušė kraštą, palietė ir Kėdainius su apylinkėmis. Prisidėjo prie nelaimių ir maro epidemija.

Nuo XVIII a. Kėdainiai pradėjo atsigauti, o XIX a. Kėdainių dvaras atiteko grafams Čapskiams. Grafas M. Čapskis buvo ištremtas į Sibirą už dalyvavimą 1863 metų sukilime; jo dvaras konfiskuotas, o didelė knygų ir numizmatikos kolekcija išgabenta į Vilnių, uždaryta gimnazija ir 1866 m. dvaras buvo atiduotas Krymo kare pasižymėjusiam gen. Totlebeniui. Jis dvaro parke pastatė mečetę.

Kėdainiuose 1919 m. vasario 7-8 d.d. buvo įvykusios kautynės lietuvių su rusų bolševikais, Pskovo divizija bandė per Kėdainius užimti Kauną ir pasiekti Rytprūsių sieną. Kėdainius gynė apsaugos būrys (apie 80 vyrų) kartu su Panevėžio apsaugos būriu (apie 120 vyrų). Jiems vadovavo karininkas J. Šarauskas, vėliau kar. J. Variakojis. Abiems būriams ir jų vadovams pavyko sulaikyti bolševikų puolimus ir privertė trauktis iš Eigulių.

Atvyko į Kėdainių geležinkelio stotį vokiečių dalinys su artilerija. Tuomet, pavykus susitarti veikti bendromis jėgomis - vokiečiai parėmė artilerija ir lietuvių daliniai atgavo Kolupių kaimą. Aprimus kautynėms, naktį buvo pasiūsti lietuvių žvalgai įvairiomis kryptimis, kad ištir-

tų bolševikų tolimesni veikimą.

Vieną žvalgų būrelį bolševikai užklupo. Buvo paleista smarki šautuvų ir kulkosvaidžių ugnis ir čia, besiantinant prie Taučiūnų kaimo, žuvo POVILAS LUKŠYS - pirmasis kareivis kautynių lauke dėl Lietuvos Nepriklausomybės. Tą pačią - vasario mėn. 8 d. - lietuviai apėjo bolševikų dešinią sparną ir privertė juos pasitraukti iki pat Šėtos.

Po dviejų dienų, bendrai su vokiečių talka, lietuviai atsiėmė Šėtą.

Taučiūnų km. laukuose Povilo Lukšio žuvimo vieta paženklinta išpūdin-gu paminklu - paminkli-niu biustu.

Dabar Kėdainių senamiestis yra vienas iš 6 Lietuvos urbanistikos paminklų, Šalia Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos, tokios pat reikšmės senamiestiai yra tik tai Traukuose ir Ukmergėje.

INTOS ANGLŲ KASYKLOS

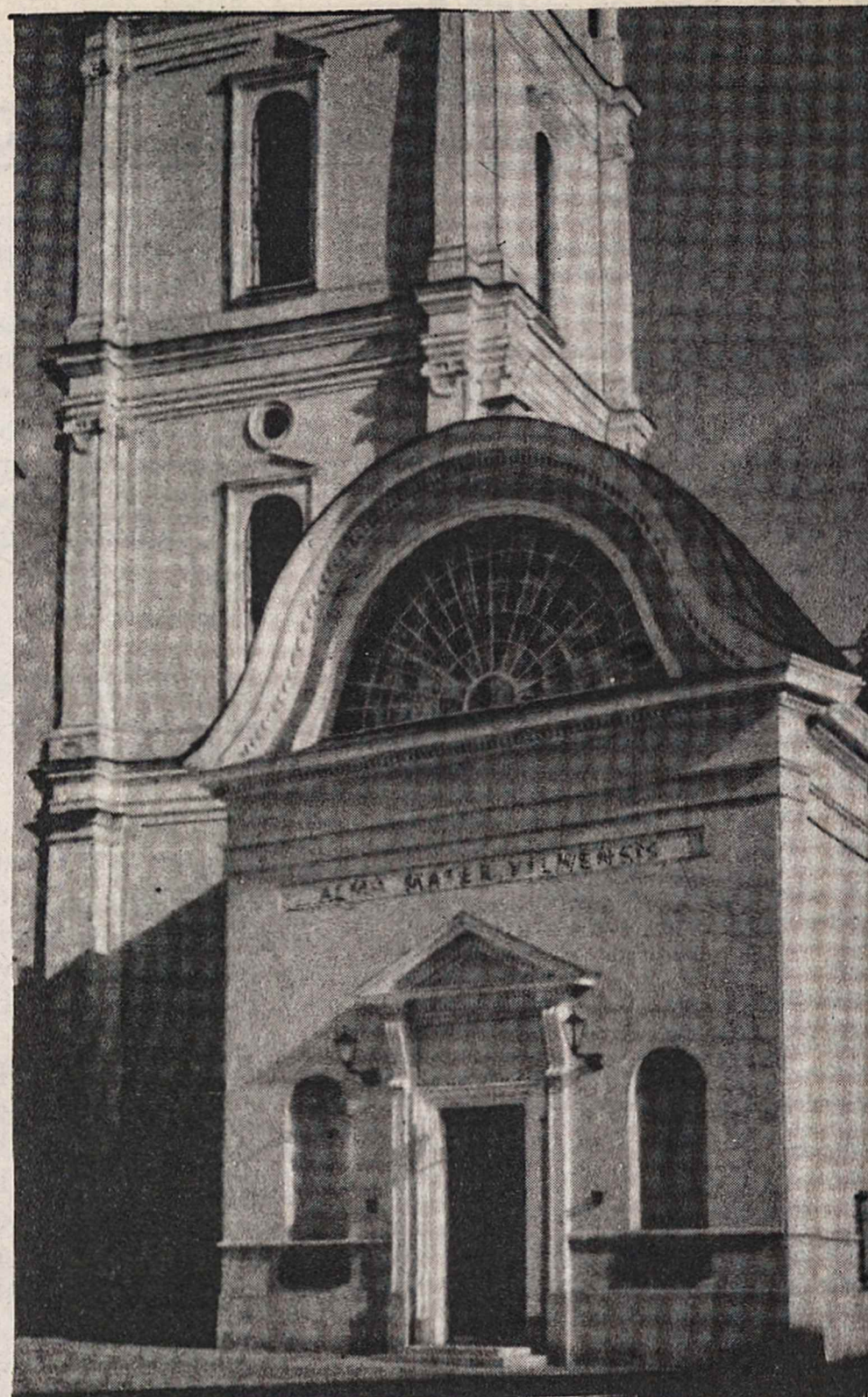
Stalininių lagerių "puošmena" INTA Komijos respublikoje dešimtmečiais dvelkė mirtimi. Intai priklausė 18 akmens anglies kasyklų, kurias aptarnavo 5 politinių kalinių lageriai. Kiekviename jų buvo maždaug 4000 nuteistųjų. Jų tarpe po 500-1000 lietuvių. Toje vietoje veikė sunkiai sužeistųjų, sergančiųjų kalinių stovykla vadinama "mirties lageriu".

Intos šachtose anglis kirto ir jaunas lietuvis iš Rimšės bažnytėlės - Kazieras Vasiliauskas - dabartinis Vilniaus archikatedros klebonas.

● ANYKŠČIŲ bendrovė "Laras" labai gerai pasirodė savo originaliais sodo baldais-pavėsinėmis, įrankių nameliais, tvoromis, gėlių vazonais ir kt. gaminiiais Vokietijoje Koelno mieste vykusoje parodoje. Jais labai domėjosi pirkėjai ir užsakovai, nemaža gaminių nuperka Prancūzija ir bendrai, tik apie 10% gaminių lieka Lietuvoje. Visa kita keliauja į užsienio rinkas. Taigi, rūpestingas darbas ir originalumas - įvertinamas! Sėkmės!

TEGUL GRĮŽTA TEISĖTI VARDAI

Rugsėjo 22 d. Seimo narys Stanislovas Buškevičius pasiūlė įteisinti tradicinių lietuviškų Karaliaučiaus krašto vietovardžių vartojimą Lietuvoje. "Tai labai svarbu mūsų istorinei atminčiai o Rusijai kiekvieną kartą mandagiai primintume etninę regiono priklausomybę", mano jis.

Vilniaus Universiteto didysis kiemas - senasius pagrindinis įėjimas į Universiteto rūmus, aulos fasadas.

Jei šiam pasiūlymui bus pritarta, **Sovietskas** turės būti vadinamas **Tilže, Niemanas - Ragaine, Kaliningradas - Karaliaučiumi ir t.t.**

Šio nutarimo vykdymą turėtų prižiūrėti Valstybinė kalbos komisija, o nesilaikantiems jo - skirti pinigines baudas.

Toks siūlymas buvo įregistruotas Seimo sekretariate ir, Seimo nario manymu, turėtų būti savarstomas spalio mėnesio visuotiniuose posėdžiuose.

● VILNIUJE vyko supažindinimas su JAV Visconsin'o u-to prof. Alfred Erich Senn'o knyga "Gorbačiovo" nesėkmė Lietuvoje".

Pats autorius kalbėjo apie šią knygą, kurioje nagrinėjama XX-ojo amžiaus Rytų Europos politikas ir diplomatijos istorija.

LIETUVOS KOMPOZITORIAI ATKREIPĖ DĖMESĮ

Žinomas muzikos kritikas Arthur Kaptainis š.m. rugsėjo mėn. 27 d. "The Gazette" laidoje Montrealyje, straipsnio "Music for Contemplation" teigiamai įvertino išleistą muzikos plokštelę Vokietijoje su Deutsche Kammerphilharmonie Baltų kompozitorių - lietuvių, latvių, estų, kūrinius. Aprašomų veikalų tarpe - Balio Dvariono, Vytauto Barkausko.

Tai pirmą kartą iškeliami į viešumą Kanadoje baltų kompozitoriai. Šalia šių kamerinių kūrinių,

tikimės, bus galimybė pasiklausyti ir būti paminėtiems kitų žymiausių mūsų kompozitorių ir simfoniniai kūriniai.

● Pasaulio vyrų krepšinio pirmenybių varžybos vyks 1998 m. Graikijoje. Iš Europos jose dalyvaus Graikija, Lietuva, Italija, Jugoslavija, Rusija, Ispanija, iš Amerikos JAV, Puerto Rico, Brazilija, Argentina ir Kanada.

● Remigija NAZAROVIIENĖ Prancūzijoje septynkovės varžybose laimėjo pirmą vietą ir 7000 JAV dolerių premiją, surinkusi 6536 taškus.

● Artūras KORNISOVAS žaidė pirmąsias rungtynes "Olimpiakos" komandoje ir pelnė daugiausia taškų -26.

● Lietuvos dviratininkė DIANA ŽILIŪTĖ Austrijoje vykusoje Europos dviračių pirmenybėse 24 km. lenktynėse laimėjo pirmą vietą ir tapo Europos čempione.

● Virgilijus ALEKNA vykusoje "Grand Prix" varžybose nusviedė diską 64.34 m. ir laimėjo pirmą vietą.

DIDŽIAUSIAS RUDENS SEZONO ĮVYKIS ČIKAGOJE

Edvardas Šulaitis

Rudens sezonas, kuri šiomis dienomis pradedame, Čikagos lietuvių padangėje, mums žada gana daug įvairių renginių. Tačiau didžiausias jų, be abejo, bus X-asis MOKLSO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS, kuris ruošiamas lapkričio 27-30 dienomis.

Kaip matome, tai jau bus dešimtas šio pobūdžio įvykis. Pirmasis buvo surengtas prieš 28 metus kuomet Lietuva minėjo 400 m. aukštojo mokslo sukaktį. Jis buvo pravestas 1969 m. lapkričio 26-30 d.d. irgi Jaunimo Centre, kur vyks ir šiemetiniai posėdžiai bei dauguma su simpoziumu susijusių renginių.

Reikia pažymėti, kad visi penki pirmieji simpoziumai buvo pravesti Čikagos Jaunimo Centre, o tik šeštojo ir aštuntojo programos vyko Čikagoje ir Lemente - Pasaulio Lietuvių Centre.

Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, jau 1991 m. tėvynėje - Vilniuje buvo suorganizuotas septintasis iš eilės simpoziumas. Vilniun taip pat buvo sukviesiti ir devintojo simpoziumo, įvykusio 1995 m. lapkričio 22-28 d.d. dalyviai. Jį ten surengė Lietuvos mokslininkų sąjunga, Lietuvos mokslo taryba bei Lietuvos mokslo ir švietimo ministerija.

Ši sukaktuvinių X-ąjį simpoziumą, kurio šūkis yra: "Mokslas ir kūryba - tautos ateitis", organizuoja jo Taryba (pirm. Albertas Kerelis) grupė mokslo ir kultūros žmonių Lietuvoje (jų tarpe yra Vytautas Landsbergis, Bronislavas Kuzmickas, Zigmas Zinkevičius), Mokslinės programos komitetas (pirm. Vytautas Narutis) ir organizacinis komitetas (pirm. Bronius Juodelis).

Šiose įvairiose grupėse ar komitetuose yra bent trisdešimt žmonių, kurie jau nuo praėjusio pavasario stipriai dirba. Šioje vietoje norisi išskirti organizacinio komiteto darbus, kurie yra labai svarbūs. Iki vasaros atostogų buvo du šio komiteto posėdžiai, o trečiasis surengtas rugsėjo 16 d. vakare "Seklyčioje". Buvo padaryta įvairių pranešimų ir buvo galima išgirsti iš daugelio asmenų ataskaitas apie atliktus darbus arba mintis, - ką dar reiktų padaryti ateityje. Yra sudaryta įvairių komisijų, tačiau iš jų galbūt, svarbiausioji - lėšų telkimo, kuriai vadovauja žinoma visuomenininkė - Birutė Jasaitienė. Bus kreipiamasi į tautiečius laiškais ir prašoma finansinės paramos. Taip pat norima sudaryti Mecenatų grupę, kurie galėtų stambiau šio simpoziumo rengimą paremti.

Atėjus rudeniui ir visiems sugrįžus iš atostogų bus pradėta dirbti pilnu tempu ir didesniu entuziazmu negu iki šiol. Kiti žmonės net ir atostogų metu stengėsi dirbėti šio Simpoziumo naudai. Pavyzdžiui Organizacinio komiteto pirm. Bronius Juodelis, viešdamas Lietuvoje jo darbo duotuose pasikalbėjimuose tenyškiai spaudai, visada išskeldavo artėjancio simpoziumo Čikagoje klausimus ir pabrėždavo jo svarbą.

Ne paslaptis, jog šio simpoziumo išgarsinimui bus labai naudojami ir išeivijoje išeinantieji laikraščiai bei lietuviškos radijo valandėlės. Kaip žinoma, be spaudos ir radijo programų talkos negalėtų pasisekti nė vienas lietuviškas renginys, o ypatingai jokio didelio masto, koku yra Mokslo ir Kūrybos simpoziumai.

Todėl organizaciniame komitete yra 6 spaudos ir radijo reikalams pakviesti žmonės, kurie rūpinasi ir ateityje dar daugiau rūpinsis šio simpoziumo propagandine puse.

Simpoziumas tęsis 4 dienas. Prasidės lapkričio 27 dieną (ketvirtadienį - Padėkos šventės vakare). Nuo 5 val. v. Jaunimo Centre vyks registracija, o jau 6 val. vyks pirmosios Simpoziumo parodos (o jų bus šešios) tema "1941 m. sukilimo genezė"- atidarymas. Jo metu vienas iš šios parodos organizatorių - istorikas Jonas Dainauskas - skaitys paskaitą apie Ribbentropo - Molotovo paktą ir jos pasekmes Lietuvai.

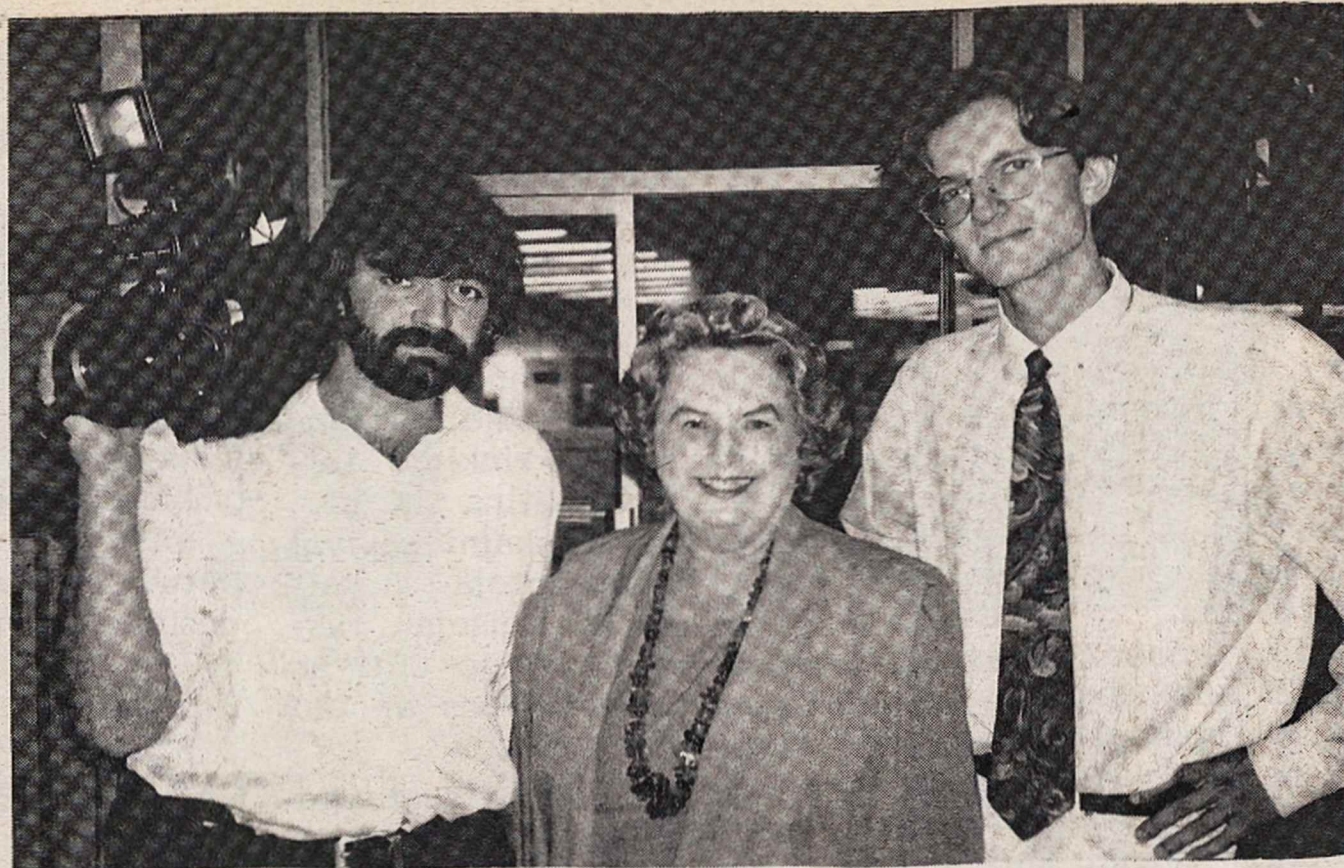
Kalbantis su šiuo pranešėju paaiškėjo, jog jis yra išstudijavęs eilę dokumentų, su kuriais supažindins atėjusius į šios parodos atidarymą. Atrodo, kad čia mes išgirsime ir tokių dalykų, apie kuriuos anksčiau dar mažai buvo kalbėta. Taip pat šioje parodoje, kurios daugumas eksponatų bus gauta iš Lietuvos, irgi matysime retų dalykų.

Pirmosios Simpoziumo dienos pabaigoje, nuo 7 val.v. vyks susipažinimo pobūvis. Penktadienį 9 val. r. jau bus oficialus Simpoziumo atidarymas ir pranešimai bei sesijos.

Penktadienio vakare - 7 val. vyks akademija skirta 450 metų LIETUVIŠKAI KNYGAI - sukakčiai

Dešinėje:

Gub. Jim Edgar asistente Pat Michalski su TV filmuotoju Oleg Putipov'u ir dešinėje - te- le-žurnalistu Audriumi Stoniu

BENDRAS LIETUVOS IR JAV TV PROJEKTAS

JAV Informacijos Agentūra suteikė paramą dviem nepriklausomos stoties darbuotojams įrašyti seriją dokumentinės programos, pavadintos "The

New Wave of Immigration". Dėmesys-imigrantams iš Lietuvos po 1990 m. paskelbtos Lietuvos Nepriklausomybės į JAV, jų prisitaikymas prie gyvenimo naujame krašte ir kaip vyksta jų kasdieni-

nis gyvenimas Amerikoje. Šioje serijoje planuoja - ma diskutuoti JAV imigracijos įstatymus, kiek jie paliečia lietuvius, supažindins su Amerikos lietuvių organizacijomis ir kultūriniais centrais.

Teležurnalistas Audrius Stonys su filmavimo techniku Oleg Putipov'u lankysis New York'e, Čikagoje, Baltimorėje ir Washington, ne, D.C.

Jų stotis - LNK-TV randasi Kaune, programos matomos visoje Lietuvoje. Serija bus rodoma geriausiu laiku.

● ČIKAGOS lietuvių skautų-čių stovykla "Kursių Marios" vyko šią vasarą Rako vietovėje, kurios tema buvo paminėti ir pagerbti LSS Jūros skautų 75 metų jubiliejų ir jūrų skaučių veiklos 60-metį.

paminėti. Ji bus vietoje anksčiau rengtų literatūrinių vakarų.

Šeštadienį ryte rengiami Profesinių sąjungų suvažiavimai, o nuo 10 val. r. iki 5 val. v. dar vyks pranešimai ir plenarinės sesijos. Šeštadienio vakare bus renkama į Simpoziumo banketą, vykstantį Lexington House, Hickory Hills priemiestyje. O sekmadienio rytas pašvęstas pamaldoms katalikams ir evangelikams lietuvių bažnyčiose. 12 val. bus žuvusiųjų pagerbimas Jaunimo Centro sodelyje. Po šio programos punkto bus vėl einama į Jaunimo Centrą, kur bus tęsiama programa toliau. Čia pat vyks ir programos uždarymas.

Iš Lietuvos į Simpoziumą žada atvykti iki 40 žmonių. Pranešėjų atranka ten rūpinasi Pedagoginio universiteto prof. Kazimieras Pyragas, kuris yra Simpoziumo Tarybos Lietuvoje vicepirm. Rengėjai pageidauja, kad atvykstančiųjų iš tėvynės būtų mažiau, nes bus sunku didesniai būriui rasti laiko pranešimams.

Jeigu neturite dūmų

signalizatoriaus - įsigykite:

jis nebrangus ir būtinas

bute, ypač, jeigu patys

verdate

arba - rūkote!

MONTREAL
c'est toi ma ville!

AR ŽINOTE KAIP IŠGELBĖTI SAVO ŠEIMOS NARIUS KILUS GAISRUI JŪSŲ BUTE? PRISIMINKITE, KAD PRIVALOTE NUMATYTI BENT DU IŠĖJIMUS IŠ KIEKVIENO KAMBARIO SAVO NAME, O TAIP PAT IR SUTARTĄ VIETĄ SUEITI KARTU LAUKE, IŠBĖGUS IŠ NAMO. KARTAS NUO KARTO PASITIKRINKITE AR VISA ŠEIMA ATSIMENA KAS DARYTINA GAISRO ATVEJU.

VISI RŪPINKIMĖS KAIP UŽKIRSTI KELIĄ GAISRUI!

TEIRAUKITĖS TEL:

872-3800

<http://www.ville.montreal.qc.ca>

Jau kelios dienos, kai lauke jokio vėjo, tik lietus, sunkus it vandens primirkęs drabužis. Per tiek laiko prie visko gali priprasti, imi tikėti, jog taip ir turi būti - šalta, nejauku, tamsu. Ir niekur nenusoksi, juk lapkritis jau baigiasi, visiems ne pyragai. Manai gera vandens apsemtai zolei lėtai merdėti, ar kiškiui šlapiomis letenėlėmis po balas strikinėti? Eglės viršūnėje šuranti varna neką linksmesnė už patvory tirtanti valkataujanti šuni. Laukiniams gyviams ir augalams dar pusė bėdos - pripratę po atviru dangumi spoksoti Dievui į langus, o ką daryti žmonėms, kurie be šiltos pastogės vargiai išivaizduoja savo gyvenimą?

Ne, verčiau apie darganą negalvoti. Kai lauke toks oras, dūlėk sau troboje sveikas, šliurpk į skrandį šiltą viralą ir vėpsok pro langą į pro šalį vingiuojanti vieškelį, jei toks yra šalia tavo sodybos. Kad nekrėstų nuobodulys, išivaizduok, jog žiūri televizijos spektaklį apie kaimo gyvenimą. Užsikelk koją ant kojos, tvirtai įremk nugarą kėdės atlošan ir išstark sau garsiai:

- Nėra pasaulyje dalykų, kurie galėtų mane nustebinti, juo labiau - sugluminti.

Į statų kalną tirštai purpsėdamas ropoja senos laidos moskvičius. Kapstosi aukštyn ir negalvoja, kas laukia jo anapus viršukalnės, kur iškart prasideda šešių procentų nuokalnė, apie kurią perspėja įlenktais šonais susirietęs, nutrupėjusių dažų dėmė siepdamas kelio ženklas. Mašinos nebaido ir ant kalno šalikelėję gunksanti ilga medine troba. Žmogui tai nelabai patiktų platūs, murzinomis užuolaidomis užkvakliuoti josios langai, nes nuo jų dvelkia nupasakojamas šaltis, kokią geba skleisti tik nelabosios jėgos. Bet mašina - ne žmogus, abejinga viskam ir klauso tik žmogaus rankų ir kojų.

Kad ir užsiropštė moskvičius ant kalno kukšteros, nedžiūgauja ir pakalnėn risti neskuba. Sustoja, pro visus galus išpūsdamas garų ir dūmų kamuolius. Užkaito aušinimui skirtas vanduo. Mašiną vairavęs apkūnus, solidžiai žilstelėjęs vyriškis sunkiai šnupuodamas išsirango ant kelio. Pasirausęs bagažinėje iš po tepaluotų skudurų gumulo išpeša gerokai aplamdytą kibirą ir oriai nukinkuoja prie nejaukiosios trobos, kurios apleistame kieme snūduriuoja visų užmirštas šulinys.

Žmogus, persisvėręs per samanom apžėlusį rentinį, žvilgteli šulinio dugnan. Giliai giliai blyksteli maža vandens akutė. Bet pasiek ją, kad gudrus. Po ranka nei karties, nei virvės. Vairuotojas vis dar negali patikėti, kad troboje vien žiurkės gyvena, stumteli pusiau pasvirusias duris, tos tiek ir besilauko, blinkteli it vos ant kojų pastovintis girtuoklis ir galutinai išsineria iš vyrių. Vyriškis jas atremia į vidinę priemenės sieną. Paskui smalsaudamas kyštelį virtuvėn nosi. Iš ten tvorksteli voratinklių ir pelėsių kvapas. Smalsuolis, atkariai nusipurtes, neria atgal į lauką, mat nuo mažens neapkečia tamsos ir drėgnų voratinklių.

Jisai kieme pasitaiso ant akių užslinkusį kepurės snapelį: "Kokie slunkiai čia anksčiau gyveno, kad jie taip apleidę trobesius paliko. Nors lentom duris bei langus būtų užkalę, o dabar lyg po karo. Net šulinio nesugebėjo deramai sutvarkyti. Ką padarysi, negausiu vandens, ir nereiks. Tiek to važiavimo belikę, vos trejetas kilometrų, kaip nors nusikapstysiu... Reikėtų eit nuvarvint. Kelias duobėtas, pašėlusiai krato, neiškentėsiu, o ir vieton nuvažiavęs negi iškart pulsį prie tųpyklos. Koks biesas užkorė tą Rozgienę ant sprando. Tąsykis dabar su ja kaip katinas su pūsle. Prieglosbsčio mat užsimanė iškotis. Argi laikas tą daryti? Senatve reikėjo rūpintis, kaj akimis regėjo. Tegu nesvajoja -kas norės su žabale vargti. Ponia, matai, atsirado. Ubagynėje nebenori karsintis, per prastai jai, girdi... Džiaugtumeis, be tik valdzia apsiima su klipatom kernotis, prie vokiečio kaip muselė būtum nurašyta... Kodėl nemoku atsisakyti, juk galėjau nevažiuoti, o dabar laiką gaistu, benzina deginu. Trūnytum savo lūšnoj Liepojoje ir nesikabinėtum... Atleisk, Viešpatie! Ne iš blogos valios negraži mintis išsprūdo. Aš irgi viso labo žmogus. Argi juokas iš Liepojos net į Drungenus trenktis, per pusantrą šimto kilometrų. Ir dar už aciū. O kas apskaičiuos, kiek benzinas kainuoja. Tas mano laužas gyvus pinigūs eda. Taigi gera širdelė - plika subinėle. Ko plūkies, Rozgien, nieko nelaimėsi, ne Lietuvos esi pilietė. Džiaukis, kad dar be vizos leidžia įvažiuoti. Ir ką tu akla toje savo tėviškėje pamatysi?... Ech, vis dėlto reikės už trobos kertės paėjėti, nors Rozgienė ir labai norėdama negalėtų pamatyti, ką darysiu, bet visgi gyvas žmogus. Nepa-

doru kažkaip ir gana... O!!! Lyg saulė pro debesį būtų išlindusi. Ir iš kur tiek varvalo, juk prieš išvažiuodamas nieko negėriau. Pūsle jau nebe ta... Peršalau... Prakeikta senatvė..."

Mašinoje pasilikusi moteriškė irgi norėtų atlikti gamtos reikalus, bet negi prašysis vyriškio, kad šis palydėtų. O viena ir su geriausiais norais nesugebėtų, vieta neįprasta. Iš akių jai šviesa pasitraukė prieš trejus metus. Apako netikėtai, nors ir prieš tai negalima sakyti, jog gerai matė, tačiau šaligatvį atskirdavo nuo gatvės, lango nesumašydavo su siena.

Bet išaušo diena, kuri Rozgienės gyvenime liko paskutinė, po to stoji nesibaigianti naktis. Tą dieną jinai slampinėjo po Liepojos turgų, tikėjosi susitikti pažįstamų iš Lietuvos, dar norėjo nusipirkti šviežių bulvių ir raugintų agurkų - širdis - prašė atgaivos.

Ir šė tau, kažkas prisitaikęs nugvelbė iš rankinuko paskutinius jos pinigūs, o iki pensijos - dar dvi savaitės. Toks juodas apmaudas užgulė širdį, kad nuskriaustoji nerado jėgų nei pravirkti. Stypsojo ties turgaus vartais lyg įbesta, kol ant akių užkrito nelėmtoji tamsos skara.

Daktarai vėliau sakė, jog negalia vadinasi glaukoma. Ir ji yra beveik nepagydoma. Nebent įvyktų stebuklas: ligonė galėtų leisti dienas be jokių rūpesčių, kiekvieną dieną jai aplinkiniai dovanotų vien malonius išgyvenimus. Tada gal į neregės akis ir sugrižtų dalelė šviesos.

"Pondievali! Už ką mane baudi? Negi esu tokia baisi nusidėjėlė ir niekam tikusi boba, kad nebegaliu tikėtis tavo malonės? Mano vyrą Nikodemą pasiėmei, sūnui Praneliui ligą idavei, kad paskui vos penkiolikos metų sulaukusi atgal pasiimtum... Ir vis Tau negana! Ką aš darau? Dievui priekaištauju! Jis tik gero man linki, o kryželį siūnčia, kad išbandytų ar tikai esu gera Jo tarnaitė... Kiek sykių yra jau mane gelbėjęs, kas suskaičiuos? Argi ne Jo malonė aplankė mane tada, kai Budrių Juzis perspėjo, jog kitą naktį mus žada išvežti? Tada jau turėjau po širdim Pranelį. Ne laiku jį pradėjom, todėl ir gimė nelaimingas, su puolamąja liga... Jei ne Aukščiausiasis, vargu ar taip sėkmingai būtume išbėgę Latvijon. Negalima pykti. Dievas ir toliau neapleido. Namelį Liepojos pakrasty padėjo nusipirkti. Gal ir dabar susimylės? Jeigu Lietuvai malonę dovanuoja, tai gal ir aš į savo gimtuosius namelius pargrįšiu ir ramiai čia numirsiu? Negi Veronė bus tokia kiaulė ir nesišnekės su manim? Juk slapčia į mano trobelę su sribų palaiminimu iširangė, ten su kareiviais mylėjosi, pusę didžiausios trobos nugriovė ir sukūreno, į mišką malkų tingėjo nusigauti. Tiek to, ir tos likusios trobos abiem turėtų užtekti. Juk nevarysiu moterėlės lauk. Ji, kaip ir aš dabar, sena. Reikia pagailėt. Ar daug man reikia, tegu palieka kokią kertelę ir valgyt išverda, skudurus pati kaip nors išsivelėsiu, bent apatinius.

Dapšys - aukso žmogus, duok Dieve jam dangų. Tokias tolybes veža ir pinigų nepraso. Kvaila buvau, kad Riešienei, dar sveika būdama, liepojiškę trobelę dovanon perleidau. Maniau, nukarsins gražiai, žvakę uždegs prireikus. O dabar su kumščiu pašonėn bakšnoja, kas žingsnis keiksnoja, iš pykčio dantimis grieždama. Dūksta, kad niekaip nenumirštu. Argi aš kalta? Negi gyva į žemę lišiu. Pensiją visą atima, kasdien plūsta, pagatava ant balkio pakarti. Nors nelabai gražu žmogui pikta linkėti, bet galėtum, Viešpatie, spustelti tą begėdę, bent dalelę mano kancios jai perleisti. Manęs nebekankink, ir taip esu nubausta... Atleisk man už puikybę, bet ir Veronei nepulsiu rankos bučiuoti... Turi būti teisybė. Aš juk ne į svetimus namus prašausi...

Rozgienės mintis pertraukia staigus mašinos krustelejimas. Dapšys vėl sėdasi prie vairo.

- Ar daug liko kelio, kaimynėli?

-Dar penkios, gal šešios minutės.

Moskvičius purpteli pakalnėn. O ten daugybė čia didesnių, čia mažesnių duobių, ir visos pilnos vandens. Dabar tai pasikratys kelianinkai. O vėliau plaukte įlinguos į buvusią Rozgienės sodybą. Dabartinė sodybos šeimininkė vos širdies priepuolio negaus, tokie nelabi svečiai jai pasirodys. Bet kentės iš pradžių, dantis sukandusi, postringaus apie netikusius orus, apie prastą valdzia, kuri nesirūpina darbo žmonėmis ir pensininkais. Kai Rozgienė paaškins, ko atvažiavusi, Verionė pažadins alkierių parpantią sugyventinį ir pasiskųs, kad svetimi jiems neduoda gyventi. Šis ne toks senas kaip Rozgienė, todėl be didesnių ceremonijų išstums nekviestus svečius į kiemą ir patars jiems daugiau čia nesirodyti, o kad Rozgienė nesumanytų toliau teisybės ieškoti, primins jai, jog ji nesanti Lietuvos pilietė, todėl netu-

/nukelta į 8 psl...../

Jau 42-ąjį veiklos sezoną pradėdant, išivijoje gyvenanti Lietuvių opera Čikagoje, vėl pasikvies į talką ir menines jėgas iš Lietuvos. Po visiems patikusios praeitą pavasari operos MARTA, ši sezoną nutarta ruošti operetei ČIGONŲ BARONAS, muz. Johann Strauss.

Operos muz. vadovas ir dirigentas bus Alvydas Momkus ir 7 nariai: Romas Burneikis, Lidija Rasutienė, Vytautas Radžius, Gražina Stauskas, Virginija Savrimienė, Jurgis Vidžiūnas ir Valerija Žadeikienė ir Vytautas Aukštuolis.

ČIGONŲ BARONUI reikės daugiau solistų, čia prieauglio neturime. Džiugu, kad choro eiles papildė čia atvykę - trečios bangos - jaunimas, o solistais - pakviesiti: Virgilijus Noreika, Ramutė Tumuliauskaitė, Vytautas Juozapaitis, Arūnas Malikėnas ir Vaidotas Vyšniauskas.

Dainuos mūsų vietinės, žinomos solistės - Aldona Stempuzienė, Lilijana Kopsutaitė ir sol. Algimantas Barniškis.

Choro repeticijos vyks ta Jaunimo Centre penktadienio vakarais, 7:30 val.

POMIDORAI - GERI IR ŽALI

Jau papučia šaltesni vėjeliai, o kartais ir kaip nereikiant, vėjas. Pasidairius po daržą - mato si gražių bet ir apyžalių pomidorų. Jei oras ir toliau atšals - nespės prinokti. O prinokinti galime keliais būdais.

Pirmasis: nupjaukite visą pomidoro augalą arti žemės, pakabinkite už koto apačios, viršūnėmis žemyn šiltoje vietoje. Kai prinoks kuris vaisius - nusiskinkite.

Jeigu norite lėčiau prinokinti - vos pradėjusius prarasti žalią spalvą - nuskyne sudėkite ant saulėtos palangės. Jie noks, ne visi tuo pačiu metu, per 2 ar 3 savaites.

Dar vienas būdas: nuskindus visus žalius pomidorus suvyniokite į laikraštį kiekvieną atskirai ir padėkite vėsioje vietoje. Taip jie noks labai lėtai ir jeigu atsiras vienas kitas sugedęs - nieko baisaus - derlius bus išlaikytas per keletą savaičių, o vaisiai bus pakankamai švieži salotoms ir šiaip valgymui be jokio virimo.

* Prisiminkite, kad dar vis reikia nupjauti žolę iki užeinant salnai. Kitaip - palikus ją per ilgą pavasari bus susivėlusius ir užgus naują žolę, kuriai bus sunku prasiškerbti ir gauti pakankamai drėgmės.

D.N. Baltrukonis

Šiais 1997 m. sukako keleta istorinės reikšmės jubiliejų, būtent:

1. Lietuviškos knygos - 450 metų;
2. Lietuvos Mokyklos - 600 metų;
3. Pirmosios pokario lietuvių Kanadon imigracijos - 50 metų.

Pirmiausia šių metų pradžioje buvo iškilmingai visame lietuviškame pasaulyje atžymėta pirmosios lietuviškos knygos - MARTYNO MAŽVYDO katekizmo - 450 m. jubiliejus. Ši kukli knygelė buvo išleista KARALIAUČIUJE 1547 m. keletos Mažosios Lietuvos lietuviybės puoselėtojų pastangomis. Galutinis šios knygelės sudarytojas ir leidėjas buvo pastorius MARTYNAS MAŽVYDAS. Taip jau istoriškai susiklostė, jog reikalas išleisti pirmąją knygą lietuvių kalba (mažlietuvių tarpe) ir dar labai nenusistovėjusia rašyba, buvo grynai religinio pobūdžio. Vis dėlto, šiai mažutei, pernelyg primityviai knygelei, tenka garbė būti lietuviškosios rašliavos pradžia. Su ja buvo pravertos durys į knygų pasaulį.

Tenka pastebėti, jog paruošiant šią pirmąją knygelę - katekizmą, Martynas Mažvydas rėmėsi panašia knygele lenkų kalboje, kuri taipgi buvo išleista Karaliaučiuje keletą metų anksčiau. O ir rašyba buvo pavartota iš lenkiškos jau nusistovėjusios rašliavos. Stebėtina, taipgi, kad ši rašyba tęsėsi net iki "Aušros" laikų. Net pati "Ausra" buvo rašoma "Ausra".

Tačiau, kaip ten bebūvo, rašytasis Martyno Mažvydo leidinėlis liko visiems laikams brangus ir šventas lietuviškosios rašliavos prototipas.

LIETUVIŠKAI MOKYKLAI - 600 m. jubiliejus šiais metais taipgi buvo labai iškilmingai atžymėtas. Vėlgi taip istoriniai atsitiko, jog reikalas steigti lietuvišką mokyklą buvo religinis. Prie Vilniaus katedros **1397 m. buvo atidaryta pirmoji mokykla Lietuvoje.** Joje buvo mokomi tik lietuviškosios bajorijos vaikai. Pagrinde - reikėjo gi ruošti pirmuosius tik ką apkrikštintus Lietuvos religinius darbuotojus.

Pralaužus pirmuosius ledus lietuviškai mokyklai - jos tinklas pamažu plėtėsi po visą Lietuvą.

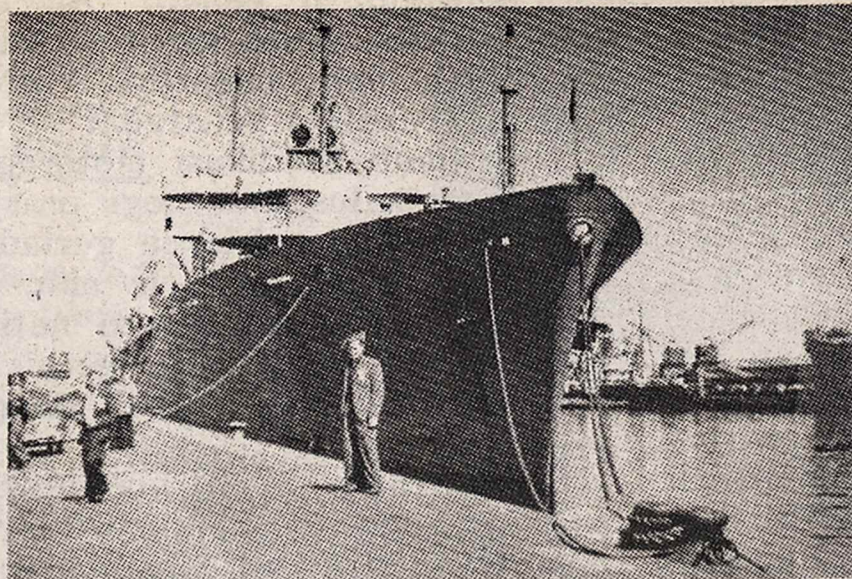
Šio jubilėjaus proga, š.m. liepos 5 d. Vilniuje, po 10 metų pertraukos, vėl buvo surengta Moksleivių Dainų ir Šokių šventė. Šventė buvo pradėta su iškilmingomis šv. Mišiomis Katedroje. Tūkstantinės moksleivių minios suplaukė į Vingio parką iš visų Lietuvos kampelių. Lietuva, kad ir nuožmiai nusiaubta didžiųjų bankų bankrotų - vis dėlto sugebėjo deramai pasiruošti šiam jubiliejui. Priedo dar mūsų šauniosios krepšininkės Lietuvai parvežė Europos Krepšinio Pirmenybių - aukso medalį!

PIRMAJAI POKARIO lietuviškosios imigracijos į Kanadą bangai - 50 metų.

1947 m. rugpjūčio mėn. antrojoje pusėj HALIFAX'ė iš amerikiečių karinio transporto "General M.B. STEWART" išsilaipino pirmieji pokario imigrantai lietuviai, drauge su daugeliu kitų tautybių jaunuolių. Jų tarpe buvo ir čia rašantysis.

Sunkių aplinkybių verčiamam teko palikti studijas Baltijos U-te, Pinneberg'ė ir atsirađus pirmajai progai, patraukti štai, į šitą, "Medaus ir pieno" šalį - Kanadą. Deja, to "medaus ir pieno" neradome. Niekas nieko veltui nedavė. Reikėjo už viską atidirbti miškuose, aukso kasyklose ar kur kitur.

Žinoma, veltui irgi nedirbome. Ne vienas susikalė po nemenką sumelę doleriukų. Tačiau ne vienas patyrėme

" USS. Gen. M.B.STEWART" laivas Bremenhafen'e. Juo 1947 m., rugpjūčio mėn.15 d. iš - plaukėme į Kanadą. Dešinėje- D.N.Baltrukonis. Žemiau - Longlac, Ont., Kanadoje. 1947 m., rudenį.Aukštai sėdi D.N.Baltrukonis, prie vairo - J.Miškinis, žemiau dešinėje - Ant.Liaukus. Abu pastarieji gyvenantys Ontario prov., ketvirtojo asmens - pavardė nežinoma.

įvairių nelaimių, sužalojimų atliekant sunkius, neįprastus ir pavojingus prievolės darbus miškuose bei kasyklose. Tačiau mums, pačios žaliosios jaunystės vyrukams, visa tai buvo idomu, nauja ir pakeliama, ypač atvykus iš tos, baisaus karo, nuniokotos Vokietijos. Tai buvo perėjimas iš kažkokios skaislyklos - sakysim, vos ne į dangų.

Su jaunatvišku entuziazmu atlikome savuosius išpareigojimus pirmiesiems darbdaviams ir tuo pačiu - savo naujajai tėvynei - Kanadai. Dirbome, plūsome ir darėme pirmuosius ryšius su ankstesniais lietuviiais - imigrantais ir net jau čia gimusiais.

Atlikę išpareigojimus, dauguma mūsų pasklidome po visą Kanadą. Iš Ontario miškų, kasyklų, pasileidome į didžiuosius centrus: Montreali, Torontą, Hamiltoną, Winnipegą ir net Vancouver'į. Čia jungėmės su ankstesnės imigracijos lietuviiais. Nėgana to, prasidėjo naujų lietuviškųjų parapijų, įvairių organizacijų, kultūros židinių steigimai. Užvirė visiškai naujas lietuviškasis gyvenimas didžiuosiuose Kanados centruose. Taip prasidėjo naujoji era Kanados lietuvių istorijoje, kurios 50-tį švenčiame dabar.

Tai buvo metai didžiųjų atsiekimų moksle, kultūriniam gyvenime ir gerbūvyje. Ne vienas iš mūsų pasiekė ir doktoratų laipsnius įvairiose mokslo srityse. Deja, ne vienam teko tik iliuzijomis pasitenkinti...Studijoms jau nebuvo nei laiko, nei galimybių...

Iš kultūrinio gyvenimo ypač minėtina tie pasakiški renginiai: KANADOS LIETUVIŲ DIENOS, įvairios sportinės rungtynės. Su nostalgija tenka prisiminti tuos, po keletą dienų trukusius meninius renginius Toronte, Montrealyje, Hamiltone, St. Catherines. Jie būdavo rengiami daugumoj - spalio mėn. Tai buvo neužmirštos dienos, kai scenose dainuodavo jungtiniai chorai, šoko įvairūs tautinių šokių ansambliai. Tai buvo laikai, kai buvome jauni ir pilni didžio entuziazmo, nesibaigiančios energijos.

Tačiau netikslu būtų sakyti, jog tik tai prisiminimai teliko. Kad viskas baigėsi daugeliui iš mūsų I-osios bangos (pokario) ateivių-tai tiesa, nes dažnas jau ilsisi Šv.Jono kapinėse Toronte ar Côte des Neiges kalne Montrealyje, ar šiaip pasitraukė į pelnytą poilsį.

Juk štai išaugo naujų šaunių vyrukų ir mergužėlių, kurie nuoširdžiai tęsė tėvų padėtus barus.

Kad ir ne taip skaitlingai, vienok jų veikla yra gyva, dinamiška ir naši. Jau daugelio organizacijų valdybose matome čia gimusią ir užaugusią kartą: kultūros, finansų, politinių, religinių bei sporto organizacijų vadovybėse bei sąstatuose.

Visa tai sako, kad I-osios bangos sukurti visokie paveldai ir palikimai yra dar geros rankose. Tai suteikia daug geros vilties ir dėl visos mūsų tautos ateities.

NUSIŠYPSOKIME:

- - Tai keičiasi laikai, - pasakoja savo bičiuliams Jonas. - Mano senelė važinėjo su arkliais, bet bijojo automobilių; motina važinėjo automobiliu, bet bijojo lėktuvų; mano duktė tiesiog žavisi skraidymais lėktuvu, bet bijo - arklių...
- Vyras su žmona važiuoja atostogų. Traukiniui pajudėjus, žmona sako:
 - Tikriausiai, kaip visuomet, vėl pamiršai rakčiukus nuo lagaminų...
 - Nieko panašaus. Štai jie! Norėjau tau tik pasakyti, kad ši kartą pamiršau paimti pačius lagaminus...
- - Sakote, tamstos užpuolė rankose buvo lazda. O kas buvo tamstos rankose? - klausia teisėjas.
 - Jo žmona.

KAS BIJO, KAS NEBIJO...

- Mokytojas skundžiasi savo bendradarbiui:
 - Tiesiog nebeįmanoma dirbti mokykloje: mokytojas bijo direktoriaus, direktorius - švietimo skyriaus, švietimo skyrius - ministerio, ministeris - tėvų, tėvai - vaikų.
 - Tiktai vaikai nieko nebijo...
- Mama, ar aš galiu eiti į kiemą pažaisti su Jonuku?
 - Ne, jis bjaurus vaikėzas.
 - Tai gal galima išeiti ir jį apmušti?
- Šliaužia du sliekai. Susitinka du kitus.
 - Klausyk, duodam jiems į snukį!
 - O jeigu mums duos?
 - O mums už ką ?

- Motina: - Kiekvieną kartą kai tu esi bloga, man pražyla naujas plaukas.
 - Duktė: O, mamyt, tai tu buvai labai bloga, nes tik pažiūrėk į močiutę, kaip ji pražilus!..

/.....atkelta iš 7 psl./

NELABI SVEČIAI

rinti teisių nei į trobą, nei į aplink ją esančią žemę. Baigdamas pridurs, jog paprasti vargo žmonės neapsileis, kad jiems vėl ant sprandų užsikartų buožės.

Jei tau nusibodo prie lango tupėti, nes nieko idomaus ar stulbinančio pro jį neišvydai: per valandą laiko tik vienas sukežes moskvicius prabirbė ir po kurio laiko atgal grįžo, nenusimink labai. Ne tu kaltas, kad keliauninkams nepasisėkė viešnagė. Verčiau išjunk televizorių, dabar tas laikas, kai pageidavimų koncertą rodo. O po to galėsi žiūrėti serialą apie namelių prerijose.

Lietuvių Namų Žinios

● LN rugsėjo 14 d. sekmadienio popietėje dalyvavo 200 žmonių Pranešimų parodė LN v-bos vicepirm. Teodoras Stanulis.

● LN Moterų Būrelio vi-suotinis susirinkimas vyko rugsėjo mėn. 25 d.

● LN tradicinis pobūvis įvyks spalio mėn. 25 d. šeštadienį, Karaliaus Mindaugo menėje.

Sokiams gros Vaclovas ir Valdas, o programą atliks Toronto Vyrų Choras ARAS.

● LN rengia "Armonikos" Ansamblio iš Lietuvos koncertą spalio mėn. 18 d., šeštadienį, 3 val.p.p., LN patalpose.

● PIRMOSIOS LIETUVIŠKOS KNYGOS 450 metų sukaktį minės lapkričio mėn. 30 d., sekmadienį Lietuvių Namuose, 3 val.p.p.

● Toronto Lietuvių Pensininkų Klubas minėjo savo veiklą koncertu spalio mėn. 3 d., III-jo aukšto menėje.

Programą atliko choras DAINA, vadovaujamas gabios muz. Lilijos Turūtaitės.

Visi vaišinosi šiltais pietumis ir vynu, dėkingi šio klubo pažymėtinos veiklos derliumi.

SU PAGYRIMU BAIGĖ UNIVERSITETO STUDIJAS

Ritos ir Juozo Karasiejų duktė AURELIJA KARASIEJŪTE baigė sociologijos studijas Toronto universitete ir gavo BA laipsnį su pagyrimu ("Honours Bachelor of Arts").

Tai, be abejonės, ne tiktai gabi, bet ir darbšti mergina: nuo pat vaikystės šoko savo tėvų vadovaujame GINTARO ansamblyje (vėliau - šokėjų mokytojoms talkininkavo jų darbe). Ansamblio studentų grupėje ji irgi šoko ir dainavo, taip pat skambino kanklėmis.

Baigė Toronto MAIRONIO mokyklą ir Lituanistikos kursus ir dirba mokytojos padėjėja. Priklauso Kanados Lietuvių Jaunimo sąjungai, pastoviai skautauja, priklauso ŠATRIJOS skaučių tūntui, turi vyr. skiltininkės laipsnį. Buvo Paukštyčių draugovės draugininkė ir vyr. skaučių kandidačių būrelio vadovė.

Neabejojame, kad jos laukia graži ateitis, kurios jai nuosirdžiai linkime!

Poeto HENRIKO NAGIO vienerių metų mirties

SUKAKTUVIŲ PROGA VYKS

AKADEMIJA MINĖJIMAS

1997 m. spalio mėn. 19 d., sekmadienį, 5 v.p.p.

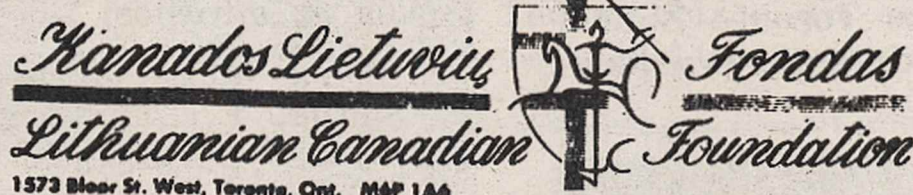
ANAPILYJE, MISSISSAUGOJE.

PROGRAMOJE:

- Paskaita - dr. Ilona Gražytė-Maziliauskienė;
- Muzikinė dalis - pianistė Leokadija Kanovičienė ir smuikininkė Audra Šarpytė;
- "Poetas Henrikas Nagys kalba"- garsajuostės - knygelės komplekto pristatymas.

Dalyvauja: Ramūnė Sakalaite-Jonaitienė, Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė, Vincas Piečaitis.

KLB Krašto Valdyba

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neličiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškime Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI!

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniai nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniai nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. **ANAPILYJE:** sekmadieniai nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniai nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 2.25%	Asmenines paskolas nuo 7.00%
180-364 d. term. ind. 2.50%	Sutarties paskolas nuo 7.00%
1 metų term. indėlius 2.75%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuošimčiu
2 metų term. indėlius 3.50%	1 metų 5.10%
3 metų term. indėlius 4.00%	2 metų 5.90%
4 metų term. indėlius 4.25%	3 metų 6.40%
5 metų term. indėlius 5.00%	4 metų 6.75%
1 metų GIC-mėn. palūk. 2.75%	5 metų 6.95%
1 metų GIC-met. palūk. 3.25%	Su keičiamu nuošimčiu
2 metų GIC-met. palūk. 3.75%	1, 2, 3 metų 4.95%
3 metų GIC-met. palūk. 4.25%	<i>Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas čekių ir taupymo sąskaitose.</i>
4 metų GIC-met. palūk. 4.50%	
5 metų GIC-met. palūk. 5.25%	
RRSP, RRIF ir OHOSP 2.00%	
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind. 3.25%	
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind. 3.75%	
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind. 4.25%	
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind. 4.50%	
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind. 5.25%	
Taupomąją sąskaitą 2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk.iki 2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.75%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir keliučių čekius (traveler's cheques). Nelname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC" kortelė**

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

CHAMNEY • MC WILLIAMS • DRESHER

CMD Insurance Services

Dėl visu rūšių draudos Jūs galite kreiptis į Walter Dresher (Drešerį), taip pat naujos automobilių ir namų draudos reikalais; į Rimą Drešerienę kreiptis jau apdraustų automobilių ir namų reikalais ir į Ričardą Drešerį - dėl visų komercinių draudų. 1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8

Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406

FAX 905 624-8238

Chamney McWilliams Inc.

Nekilnojamo turto įkainojimas - mortgičių, mokesčių, turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį tel. 416 233-3334

DRESHER Appraisal Ltd.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Tel. 416 233-3334

DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas- greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS - telefonai 416 762-4232, 905 822-7376

Lilija Pačevičienė - telefonai 416 762-4232, 519 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA-INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited

2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor) Toronto, Ont. M6S 4W3

416-762-4232 FAX 416 762-5588

LIETUVIŲ

KREDITO

KOOPERATYVAS

PARAMA

AKTYVAI per 106 milijonus dolerių

MOKA:

- 2.00% už 30-89 dienų term. indėlius
- 2.25% už 90-179 dienų term. indėlius
- 2.50% už 180-364 dienų term. indėlius
- 2.75% už 1 m. term. indėlius
- 3.50% už 2 m. term. indėlius
- 4.00% už 3 m. term. indėlius
- 4.25% už 4 m. term. indėlius
- 5.00% už 5 m. term. indėlius
- 2.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.
- 3.25% už 1 m. GIC invest. pažym.
- 3.75% už 2 m. GIC invest. pažym.
- 4.25% už 3 m. GIC invest. pažym.
- 4.50% už 4 m. GIC invest. pažym.
- 5.25% už 5 m. GIC invest. pažym.
- 2.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
- 3.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
- 3.75% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
- 4.25% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
- 4.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
- 5.25% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
- 2.00% už OHOSP (variable rate)
- 2.00% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)
- 2.00% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50.000
- 3.75% už JAV dol. 1 m. GIC
- 2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:

- už asmenines paskolas nuo 7.00%
- už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu
- 1 metų 5.25%
- 2 metų 5.90%
- 3 metų 6.40%
- 4 metų 6.55%
- 5 metų 6.75% (fixed rate)

su keičiamu nuošimčiu 1, 2 ar 3 metų 4.95%

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymos sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir keliučių čekių (traveler's cheques) patarnavimas. Gaunama keliučių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antradienį ir trečiadienį nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 9 v.r. - 8 v.v.
- Šeštadieniai nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose - 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6

Telefonas: 416 532-1149

Etobicoke - 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8

Telefonas: 416 207-9239

Kaimo muzikantai linksmina susirinkusius į Tėvynės Sąjungos Toronto Židinio surengtą gegužinę rugpjūčio 10 d. Wasagoje prof. Vyt. Landsbergio prezidentiniams rinkimams paremti.

Tėvynės Sąjungos Toronto Židinio gegužinė š.m. rugpjūčio 10 d. Wasagoje

Abi nuotr: E.Čuplinsko

**TĖVYNĖS SĄJUNGOS
GEGUŽINĖJE**

Prof. Vytauto Landsbergio prezidentinė rinkimo kampanija buvo atidaryta rugpjūčio mėnesio 10 dieną Wasagoje, Tėvynės Sąjungos suruoštoje gegužinėje.

Tuojau po pamaldų ir esant palankiam orui, susirinko gausus būrys vietinių lietuvių ir svečių. Gerą nuotaiką palaike kaimo muzikantai: Valdis Ramanuskas, Teodoras Pabrėža ir Mindaugas Gabrys. Lilė Turūtaitė linksmo tautinėmis dainomis. Buvo šilti ir šalti gėrimai su karštom dešrelėm ir priedais, kurie malšino alkį.

Dr.M.Arštikaitytė-Uleckienė

7-NI PAPRASTI, BET VEIKSMINGI PATARIMAI TĖVAMS

Sekdami šiais specialistų patarimais, galesite sustabdyti savo vaikų vis pasikartojanti netinkamą elgesį:

* Nustatykite elgesio taisykles vaikui ir jas pareikškite aiškiai ir trumpai.

Pradėkite žodžiu, pasakančiu kada vaikas privalo ką nors atlikti. Taip pat pasakykite vienu žodžiu ką jis turi padaryti (baik, palik, pradėk, paėmk, padaryk, nunešk, ne). Pav.: "Ši rytą ir kiekvieną šeštadienį nunešk savo rūbus į skalbimo kambarį".

* Nustatant taisykles, abu - tėvas ir motina - turi sutartinai jas taikyti.

* Žiūrėk, kad vaikas atliktų kas jam nurodyta. Pav., jeigu sakote: "Išnešk šiukšles", - ir vaikas atsako: "Gerai", - bet žiūri toliau televizijos programą - užsuk aparatą ir būk su vaiku tol, kol jis atliks kas buvo prašyta padaryti.

* Nesiginčyk su vaiku. Kitaip jis įgauna galios irgi ginčydamas, atidėlioja pavestą darbą, jus išveda iš kantrybės ir nukreipia dėmesį nuo to, ką reikėjo padaryti.

Ginčą nutraukite dviem žodžiais: "nežiūrint to"(regardless), arba "vis dėlto". Pav.: jeigu pasakote, kad turi grįžti namo 8 valandą, o jūsų vaikas atsako: "O Jonui galima grįžti 10 val. namo ir savaitės mokslo dienomis", - atsakykite- "Nežiūrint to." Jeigu vaikas tęsia: "Tai neteisingai", - atsakykite: "Vis dėl to - teisinga ar ne- tu grįžk namo 8 val., jeigu nori lankytis pas draugą. Dau-

giau apie tai nediskutuosim".

* Jeigu vaikas matys, kad jūs kaitaliojate savo reikalavimus, jis supras, kad kartais jis gali išsisukti nuo savo pareigų. Tuomet- jūs pyksite, o jis neatliks kas buvo reikalinga, nes jūs aiškiai neparodote, kad jis kito pasirinkimo neturi.

* Pasakykite vaikui ačiū už jo gerą bendravimą arba, kad esate patenkinti, kai jis laikosi šeimos taisyklių, net jeigu jis tai daro ir nenoromis.

* Sukurkite malonią atmosferą namuose. Pradėkite ir baikite kiekvieną dieną pasakydami ką nors gero savo vaikui, kad ir "Labą rytą, kaip einasi?", arba "Labąnakt. Miegok gerai", ir pan.

Kartu šeimoje praleistas kad ir trumpas, laikas -daug reiškia. Pažaiskite kartu žaidimą, eikite pasivaikščioti, pažiūrėkite kartu TV programą ir, kartas nuo karto, apkabinkite savo vaiką.

Išbandykite!

KANADOS LIETUVIŲ FONDUI AUKOJO:

Antanas Tamošaitis - \$25,000.-; po \$100.- V. Plečkaitis, J. Staškevičius.

Aukos už mirusius:

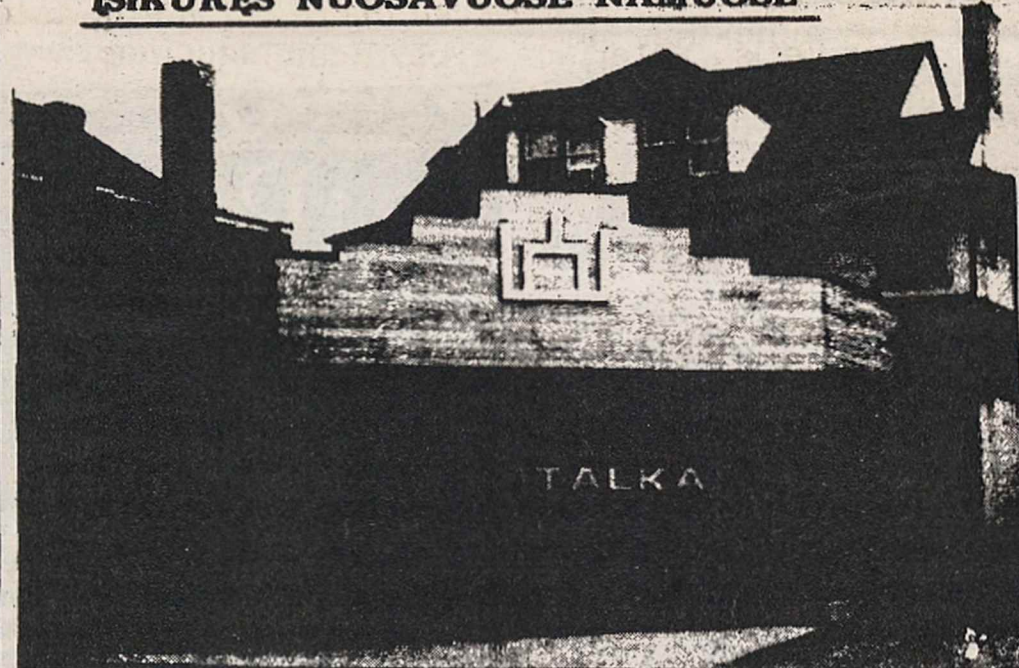
už Tomą Šiurną \$200.- V.L. Plečkaitis; po \$50.- J. Šiurna, E.T.A. Šiurna; \$25.- E.P. Alsauskas; po \$20.- V.S. Balsevičius, R.O. Barisa, J.A. Buivydas, J. Dalmotas, J.D. Danys, A. Gudžiūnas, V. Priscia-pionka, V.V. Radzius, A. Sidlauskaitė, J.E. Valiulis, B. Vilcinskas; po \$10.- A.A. Savickas, A. Šimanskis.

Už Adelę Petrauskiene

\$50.- Z.J. Didžbalis; \$41.10- S.N. Bikulčius; \$27.40 -A.Petrauskų šeima; \$25.- A.I. Dragūnavičius; po \$20.- P.M. Genčius, S.E. Keras, M.L. Wyatt (esanti 90 metų) mokyklos draugė.

• Testamentinis palikimas Sofijos Meškauskienės \$2,800.- VISIEMS AČIŪ! K.L. Fondas

**VIENTELIS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE,
IŠIKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE**

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki1.75%
santaupas.....2.25%
kasd. pal. taupymo sąsk.....1.50%

INDĖLIAI:

90 dienų indėlius.....2.50%
180 dienų indėlius.....2.75%
1 m. term. indėlius3.25%
2 m. term. indėlius4.00%
3 m. term. indėlius4.25%
4 m. term. indėlius4.75%
5 m. term. indėlius5.25%
RRSP ir RRIIF
(Variable).....2.50%
1 m. ind.3.25%
2 m. ind.4.00%
3 m. ind.4.25%
4 m. ind.4.75%
5 m. ind.5.25%

PASKOLAS

Asmenines nuo.....6.25%
nekiln. turto 1 m.....5.20%

Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. Ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELE

INTERAC KORTELE

MONTRALIO ŠAULIAI VEIKIA BENDROMIS JĖGOMIS

Š.m.spalio mėn. 5 d., sekmadienį, AV P-jos salėje vyko bendras L.K. MINDAUGO ir jūrų šaulių NĖRINGOS kuopų susirinkimas.

Dalyvavo 25 šauliai-šaulės. Naujuoju jungtinių kuopų vadu balsavimu išrinktas Antanas Žiukas, ir valdyba, kuri pasiskirstys pareigomis spalio mėn. 19 dieną.

Po susirinkimo vyko vaišės. Geros sėkmės!

● KLK Moterų D-jos Montrealio Sk. susirinkimas vyks Seselių Namuose, spalio 19 d., po 11 val. Mišių.

AR TIKRAI DINGO CEPELINAI?

Gražiai pradėta ir atrodė sėkminga pradžia AV p-jos salėje pasiūlyti sekmadieniniai cepelinų pietūs, po vasaros atostogų, atrodo, nebetešama. Nepakankamai susidomėta...

Gal būtų verta meniu paįvairinti, gamybos personalą sumažinti - ir gal tada būtų vertas darbas?

O gal - tik vieną sekmadienį per mėnesį suruošti tokius lengvus pietus?

ISIDĖMĖTINA ŠUNŲ AUGINTOJAMS

Kanadietis veterinarijus dr. Dean Axelson'as iš Toronto, atkreipia dėmesį apie ligų pavojų laikant namuose šunis. "Neleiskite šuneliui laižyti savo burnos!", - įspėja jis, ir patvirtina Amerikos Veterinarijos sąjungos dr. Lyle Vogel.

Šunys gali perduoti eilę parazitų. Nemaža žmonių, ypač vaikų, netariant priežasties, skundžiasi virškinimo sukrikimu, arba sinusų uždegimu, kurie pasidarė per suns burnos kontaktą atkeliaavus parazitams. Gali būti labai pavojingas akies uždegimas, kepenų liga, sunkumai kvėpuoti. Šunys gali perduoti ir bakterijas, virusus ir kt.

Amerikoje daugiau kaip 1 mil. gyventojų kasmet suseraga čia minėtais įvairaus stiprumo simptomais dėka meilių šunelių...

Specialistai sako:

- Neleiskite vaikams žaisti vietose, kur gali būti šunų išmatų;
- Neleiskite šuniui miegoti kartu;
- Niekada nevertokite suns išmatų trąšai ir naudokite pirštines dirbdami savo darže, jeigu ir šuo galėjo ten būti;
- Gerai nuplaukite rankas karštu vandeniu, muilu, jei prisilietėte suns išmatų.

MODERNIOSIOS DAILĖS PARODA

22 jauni Québec'o dailininkai-kės, pasižymėję originalumu ir talentu, dalyvaus "The Musée d'art contemporain" parodoje nuo spalio mėn. 16 d. iki sausio mėn. 4 d., 1998 m.

Parodoje atstovaujama meninės nuotraukos, skulptūra, tapyba, filmas ir kompiuterinė grafika, instaliacija, multimedia darbai.

Adesas: Musée d'art contemporain de Montreal, 185 rue St. Catherine Ouest. Tel: 514-847-6212. Inf.

● Rugsėjo mėn. 28 d., Šv. Kazimiero P-jos bažnyčios a.a. Charles Ambraso 10 m. mirties sukaktuvių proga, buvo atnašaujamos mišios. Jas užprašė žmona Isabelė Ambrasienė.

● SENIAUSIAS PASAULIO žmogus - 116 metų kvebekietė, Marie-Louise Meilleur, gimusi Kamouraska, Qué., yra paskelbta seniausia pasaulyje pagal pateiktus dokumentus, "Guinness Book of Records" knygoje. Ji pragyveno du savo vyrus ir 8 iš 12-kos savo vaikų. Jos giminę dabar sudaro 200 narių - 5-kias generacijas. "Dievas pamiršo mane pašaukti" - sako ji, prižiūrima slaugos centre. Nors bolgai mato ir sunkiai girdi, bet yra sąmoninga, dainavusi chore 40 metų, ir dabar dar uždainuoja.

**POETO HENRIKO NAGIO VIENERIŲ METŲ MIRTIES
SUKAKTUVIŲ PROGA VYKS**

AKADEMIJA-MINĖJIMAS

1997 m. spalio mėn. 26 d. 12 val. Montrealyje

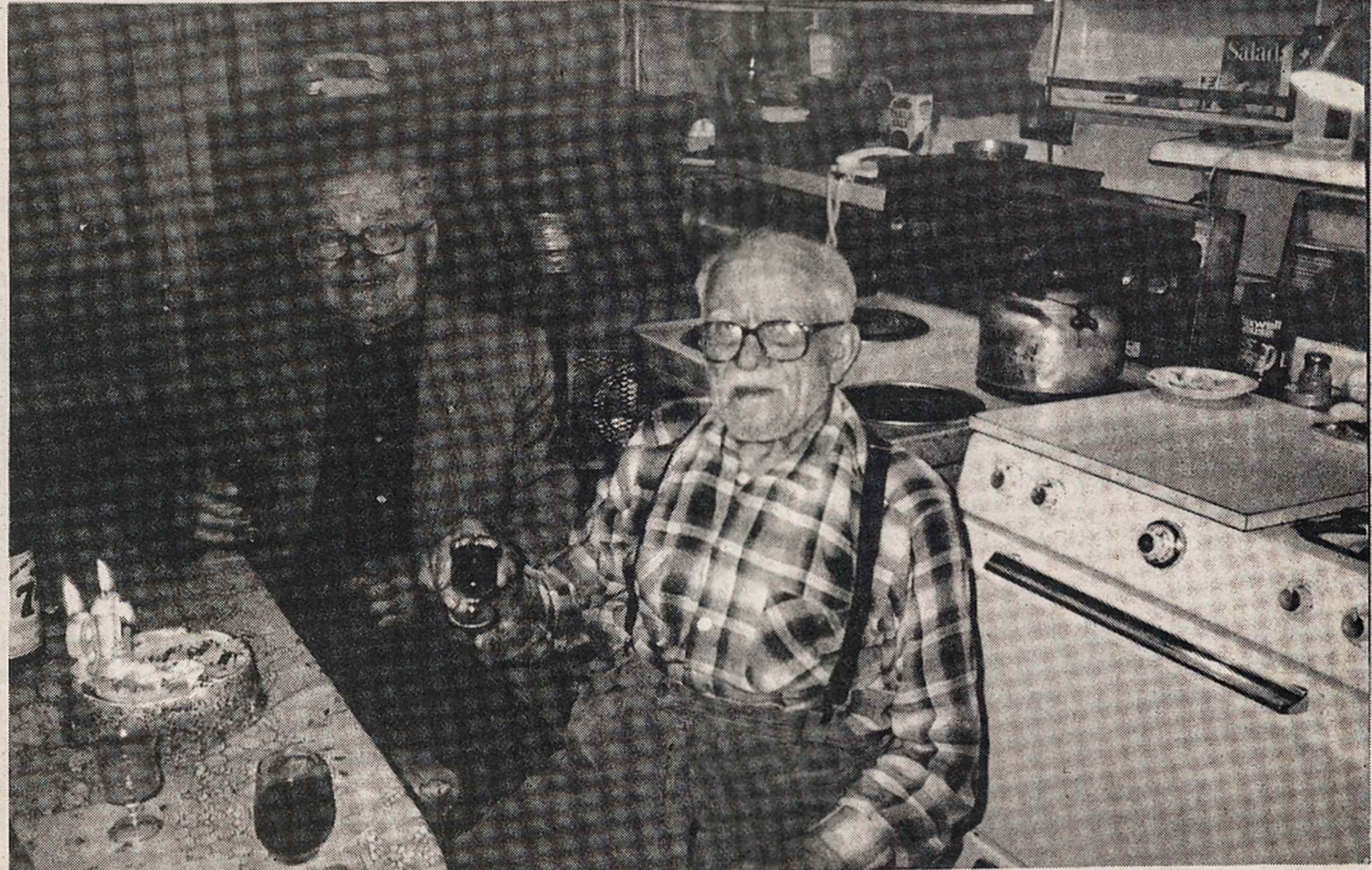
AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS SALĖJE

PROGRAMOJE: I N M E M O R I A M

- Dr. Ilonos GRAŽYTĖS -MAZILIAUSKIENĖS paskaita
- "Poetas HENRIKAS NAGYS KALBA" - garsajuostės - leidinio pristatymas

DALYVAUJA: Ramūnė SAKALAITĖ-JONAITIENĖ, Rasa LUKOŠEVIČIŪTĖ-KURIENĖ, Vincas PIEČAITIS,

RENGIA - KLB Montrealio Apylinkės Valdyba ir KLB Krašto Valdyba

Ilgametis mūsų laikraščio skaitytojas (dešinėje) pernai minėjo savo gimtadienį su bičiuliu Čarliu Yuška. Š.m.spalio mėn. 13 d. J. Puzinas švęs 94-tąją sukaktį. Sveikiname!

HONEY FOR SALE !

Direct from the beekeeper. \$1.40, per pound.
Delivery could be arranged too! Please call:
Tel: 962-3780.

Sąžiningai patarnauja Nejudomo turto
PIRKIMO IR PARDAVIMO AGENTAS
PAUL RUTKAUSKAS / ROSS /
5344 Verdun Ave., VERDUN, Que., Canada.
Tel: /514/ 766-3586-darbo, /514/ 365-7060, - namų;

Sutton

ANTOINETTE OUELLET -
-Brilvicienė
Agent immobilier affilié
bur.: (514) 462-4414 rés.: (514) 676-9705
fax: (514) 462-1509 Mtl: (514) 990-5340

groupe sutton -
action inc.
COURTIER IMMOBILIER AGRÉÉ
2220, Lapinière, bureau 102
Brossard, QC J4W 1M2
GRUPE SUTTON - ACTION INC. EST FRANCHISE INDÉPENDANT ET AUTONOME DE GROUPE SUTTON, QUÉBEC

Maurice Kaplan

KAILIŲ SIUVĖJAS

- *Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- *Saugojimas vasaros laiku(storage)
- *Taisau ir remodeliuoju
- *Siuvu ir parduodu

1449 rue St.Alexandre Telefonai:
Suite 500 A
Montréal, Que., H3A 2G6 844-7307 ir 288-9646

Maurice Kaplan

KAILIŲ SIUVĖJAS

- *Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- *Saugojimas vasaros laiku(storage)
- *Taisau ir remodeliuoju
- *Siuvu ir parduodu

1449 rue St.Alexandre Telefonai:
Suite 500 A
Montréal, Que., H3A 2G6 844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS

460 St. Catherine St. West, # 605,
Montreal, P.Q. H3B 1A7 Tel.: 395-6050
TONY LAURINAITIS

LAI DOJIMO ISTAIGA

FUNERAL HOME
J.F. Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av
Chateauguy, Que. Verdun, Que.,
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

MODERNIOS KOPLYCIOS

Naujasis AV P-jos vargonininkas - Lavrenti Djincharadze

Nuotr: A.Mickus

• Danuta ir Romas STASKEVIČIAI susilaukė antrojo sūnelio-Tomo-Aleksandro. Sveikiname!

Dabar Danutė ir Bronius Staškevičiai gali pasidžiaugti iš viso 6-iomis vaikaitėmis ir 6-iais vaikaitiais!

• Rasa ir dr. Alėnas PAVILANIAI džiaugiasi trečiuoju vaiku šeimoje-sūneliu. Sveikiname!

• Dr. Alėnas PAVILANIS 44-toje TV kabelio stoties programoje š.m. rugsėjo mėn. 26 d. kalbėjo apie įvairius vaisius ir jų naudojimą.

• Aloyzas (Alain) STANKE, š.m. rugsėjo mėn 27 d. vakare, RDI TV 19 kabelio stoties programo-

je pokalbyje pasakojo apie savo vaikystę, kuomet reikėjo bėgti iš okupuojamos Lietuvos, studijas Paryžiuje, apsigyvenimą Montrealyje ir savo darbą čia. Jis plačiai žinomas radijo ir TV programų dalyvis, knygų autorius ir leidėjas. Paskutiniu metu leidyklą pardavė. Aloyzas Stankevičius-Stankė buvo vienas pirmųjų jau senokai buvo surengęs radijo programą, supažindinant su lietuvių liaudies dainomis. Programa buvo transliuojama per visą Kanadą.

VĖL SKAMBĖS GIESMĖS IR DAINOS

Mūsų telkinio choras 48-ąjį veiklos sezoną AV

Parapijoje jau pradeda su naujuoju vargonininku - dirigetu, muz. komp. Lavrenti DJINTCHARADZE. Jis gruzinas, gimęs Gruzijoje, baigė muzikos konservatoriją Gruzijos sostinėje Tbilisi, kur mokėsi groti pianinu, fleita ir prancūziškuoju rageliu. Pamėgo klasinius veikalus pianinui, taip pat susidomėjo džiazu ir improvizacijos galimybėmis. O po kiek laiko jau dėstė šias muzikos šakas Tbilisi, Gruzijos universitete.

Eilę metų dirbo radijo ir televizijos stotyse su džiazo orkestru. Taip pat parašė nemažą klasi- kinių ir džiazo kompozicijų.

Lavrentijus (sulietuvinus - Laurynas) mėgsta gregorioniškas ir lotyniškas giesmes, bažnytinę muziką, tad studijavo ir vargonavimo meną.

Dar Gruzijoje gyvendamas, buvo 3 kartus ap- lankęs Lietuvą, kuri jam labai patiko ir net buvo galvojęs joje apsigyventi.

I Kanadą atvyko 1990 m. ir vargonavo eilėje bažnyčių Montrealyje. 1994 - 95 m. buvo Šv. Patriko bazilikos muzikinis direktorius.

Šiuo metu jis moko pianinu nemažą studentų. Mūsų ilgamečiui AV Choro vargonininkui ir dirigentui, komp. Aleksandrui Stankevičiui pasitraukus vienu metu atostogoms, muz. Djintcharadze sutiko dirbti su mūsų dainininkėmis-kais, kurie jam padarė labai gerą išpūdį. Pamėgo chorą, ir bendrai, lietuvius.

Jo pirmas tikslas - išmokyti lietuviškai (jau šiek tiek pramoko) ir išmokyti chorą naujų renesanso ir gregorioniškų giesmių.

Jo dukterė studijuoja Université de Montreal muziką pianino klasėje, taip pat vargonavimą.

Nors muz. Djintcharadze turėjo daugiau pasiūlymų kitose bažnycio-

1475 de Sève, Montreal, Qué, H4E 2A8

Tel: 766-5827 Fax: 514-766-1349

Skyrius - 3907A Rosemont Boulevard

MOKA UŽ:

Certifikatai (min. \$1000.00)

1 metų...	3.25
2 metų	4.00
3 metų	4.50
4 metų	5.00
5 metų	5.25

Taupomos sąskaitos
Specialios ... 1.25%
Kasdieninės .. 1.25%

RRSP & RRIF

Terminuoti indėliai

1 metų	2.50
180 d. - 264 d.	2.50
120 d. - 179 d.	2.25
60 d. - 119 d.	2.25
30 d. - 59 d.	2.25
iki 30 d.	0

Taupoma	1.50
1 metų ...	3.25
2 metų ...	4.00
3 metų ...	4.50
4 metų ...	5.00
5 metų ...	5.25
Čekių sąskaita	0.50

30 d. - 364 d. (išimant prieš laiką 1.00%)

IMA UŽ:

Nekilnojamo turto paskolos (Residential up to 4-plex)

1 metų...	5.60	4 metų ..	6.75
2 metų ...	6.10	5 metų ..	7.10
3 metų ...	6.50		

Asmeninės paskolas

If guaranteed by deposit at LITAS	6.00
Fully guaranteed (CSB) or other	7.50
Personal loan regular	9.50
Overdraft	17.00

DESJARDINS PRIME ...5.50%

DESJARDENS PERSONAL PRIME .. 6.00%

KASOS VALANDOS

	1475 De Sève	3907 A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., trečiad.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 8.00

se, išsirinko AV parapijos chorą. Reikia tik prisijungti prie jo ir naujiems balsams, nepraleidžiant progos ir palavinti balsus pabendrauti su giesmininkais-dainininkais. Geriausios sėkmės 48-ajame giesmės ir dainos sezone!

• Kornelija JAGMINIENĖ ilgametė mūsų laikraščio skaitytoja, š.m. rugsėjo

mėn. 30 d. minėjo savo 89-tąjį gimtadienį, ir pora dienų prieš tai, ją pasveikino nuolatiniai sekmadienininkai Seselių Namuose.

Geriausios sveikatos!

• EUROPARCEL siuntinių į Lietuvą bendrovė praneša, kad šiais metais bus išsiunčiama sekanti siuntalapkričio mėn.26 d.

Dr.Philip STULGINSKIS
Dental Surgeon
Dantų gydytojas
8606 Centrale (kamp.45 Av., Suite 209, LaSalle,, Qué. H8P 1N5.
Tel: 364 - 4658

Dr. Michel HUYNH,
Dantų gydytojas, chirurgas (buv. dr. J. MALISKOS BIURAS) 1440 St.Catharine St. W. suite 701; Tel: 866-9297, Montreal, P.Q. H3G 1S5

Dr. ALÉNAS (ALAIN) PAVILANIS
Šeimos gydytojas

Privatus kabinetas 932-8441 3767 Notre Dame W. Montreal, Québec H4C 1P8 (metro; Place St. Henri)	Universiteto šeimos Medicinos klinika 281-6027 Hospital notre Dame 2025 Plessis Montreal, Québec H2L 2Y4

ADVOKATAS
Romas Išganaitis, S.B.A., B.C.L.
Adresai:
Montrealyje 2175 de la Montagne, Suite 202, H3G 1Z8; St. Lambert, 882 Ile de France, J4S 1T7 (namų).
Telefonai: 465-1538; 781-5114; faksas: 465-1489

Notarė
RUTA POCAUSKAS-RUDINSKAS
L.L.L. D.D.N.
1610 Ste. Catherine St. West, Suite 405, Montreal, Québec, H3H 2S2.
Tel: 931-7174.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
NAMAI · AUTOMOBILIAI · PREKYBA · ATSAKOMYBĖ
3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Qua. H1X 1L7
Tel. 722-3545; Fax: 722-3546
Joana ADAMONYTĖ A.I.B., Donna SVRAKA A.I.B.
PETRAS ADAMONIS C.I.B. Rec: 256-5355
*vitas ir tikslus pataravimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidraudimui.

LES TOITURES
R.P.S. MIRON INC
COUVREUR - ROOFER - STOGADENGYS
Patrick Sweezey 3272 Boul. LASALLE
Mark Richard Verdun (Québec) H4G 1Y9
TEL: 767 - 9941 FAX: 766 - 9985
Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis